

శాసనసభలకు వెళ్లవలెనా?

సత్యమూర్తిగారికి జవాబు

బడ్డోలి కార్యక్రమము

(హిందూ పత్రిక)

ఎస్. సత్యమూర్తిగారి యుక్తరమనందు ముఖ్యులు గురువులు కొన్ని గలవు. వానిలో నధికభాగముతో మేమే గాత్రమును ఏకీభవించక జాలనందులకు చింతిలుచున్నాము. శాసనసభలకు వెళ్లవలెననిది మానవ మిక్కిలి నాను విముగము, అసందృభముగను నున్నది మా యుద్దేశ్యము. ఇట్లు ననేమియు ఆశయమునుకన్న నధికముగ శాస్త్రాధిపతి జూచి యుండుటచే, వారు సంస్కరణ నిబంధనలననుసరించునట్లు కథర్మముగ నుండుట కన్పట్టెను. పంజాబులో గాలాజుతిరాయి, ఆరీనియనుచరులు, బెంగాలులో జిశేంద్ర గాలా బెనర్జీ ఆరీనిమిత్రులు, మనరాజధానిలో యాదులు మా స్నేహుగారు, డాక్టరురాజను, కొండ వెంకటకృష్ణ పంతులు గారు ఇంకను అనేకులు. వీరు శాసనసభల కథర్మముగ నుండజాలరు. ప్రాసిక్యూటరులు, కేసుల విచారణ, విధమునుబట్టి చూడ, శాసనసభలు గాదగిన నిరాకరణాలంబకు లనుగాడ కావలెనని అభ్యంతరపెట్టినట్లు తోచుచున్నది. కలకత్తా కాంగ్రెసు సాటివలెనే యిప్పుడుగాడ శాసనసభల విషయమై యాలోచింపదగియుండునని యనుకొనినను, గొప్ప వారును, నాయకులును వానిలో గూర్చుండుటకు వీలులేనట్లు దు, వానియందు మనమెట్లు ప్రవేశించగలమో బోధపడుచున్నది. అతియునుగాక, యిట్లు శాసనసభలను ప్రవేశించుట కాంగ్రెసుకు విరుద్ధమనియు, కారాగృహములకు వెళ్లినవారి కపచారముగావించుట యనియు దేశము తలంచుచుండ కారాగృహము లందున్న సాయకు లందరతో నాలోచించుట జేయుట యధర్మము. రెండుమాడు కాంగ్రెసులందు శాసనసభల బహిష్కారపు తీర్మానముల కంగీకారము జూపినవారు దేశీయులతో నాలోచింపక తొందరపడుట పాడిగాదు. బహిష్కార తీర్మానమును రద్దుపరుపవలె ననువారికైనను వ్యవధియెంతయో గలదు. ఇంతమాత్రముననే నష్టము గలుగన దేమియును లేదు. గయా కాంగ్రెసు జరిగినతరువాత ఎన్నికలు జరుగుట కింకను ఒక నిడు సంవత్సరవ్యధి యుండును. నోటరులతో సంప్రదిండుట కను, తమతమ యభిప్రాయములను వెల్లడిజేసి కొనుటకును ఆ గడువు చాలును.

వైయభిప్రాయములు, శాసనసభలకు వెళ్లుటకు సమయమే తెలియనని తలంచువారికి మాత్రమే యుక్తయియును. శాసనసభలకు వెళ్లవలెననిది అసంసిద్ధాంశమున మే మంగీకరింపము. కారణముల నిష్పక్షే తెలుపుచుంటిమి. ద్వంద్వవిధానమునందలి లోపములను రుజువుచేయుటకు జాతీయవాదులు వెళ్లిన బాగు నుండెడిదని మొగట తలంచుచుంటిమి. కాని జాతీయవాదులు లేకనే ఆ యుద్దేశ్యము నెఱవేరనది. అన్నిపక్షముల వారును, బ్రిటిషువారు గానియు, భారతదేశీయులు గానియు, ఈ యభిప్రాయమునకు దిగినారు. ద్వంద్వ ప్రభుత్వ యపజయమును తెలుపుచు, మాంటాగు గారును ఇమ్మ్యుఫర్డు ప్రభువును విధిలేక ఆవిధానమును వైకొనిరి కాటనుగారు వ్రాసిన వ్యాసమును మేమీ వ్యర్థనే ప్రకటించియుంటిమి. భారత ప్రభుత్వమునకు వెనుక కొంతకాలము ఆర్థికసభ్యుడుగ నుండిన స్టీలువర్మిల్సనుగారు ఈ యభిప్రాయములనే వెల్లెబ్బుచు మెట్లను ప్రభువునకు వ్రాసినయుక్తరమను నేడు మేరొకవో బ్రకటించుచున్నాము.

ఇంగ్లీషువారిలో ద్వంద్వవిధానజయము విజయముగాంచెనని యాగులాడువారు, బెసంటువ్యూపు, మరెయ్యిరు మాను గొప్పండున్నారు. సంస్కరణములయపజయమును భారతీయులలో మితవాదులు, జాతీయవాదులు, ప్రభుభక్తి పరాయణులు నిరాకరణాలంబకులు, ఎల్లరును చాటిరి. ఇంతి యేల, మన రాజధానియందే, బ్రాహ్మజేతర సమావేశములందు కొన్నిటి యియ సంస్కరణ చట్టమునంద సంస్కృతి వెల్లెబ్బబడెను. కనుక ద్వంద్వవిధాన యపజయమును రుజువు చేయుటకు మనము ప్రత్యేకముగ శాసనసభలకు వెళ్ల నక్కరలేదు. అంతియ గాక, మనము వెళ్లుట యగర్భచాయక మని కూడ మేము తలంతుము. సంస్కరణములందు విశ్వాసము గలిగిన వారికే మరి యొక మాడు గూడ వెళ్లనిచ్చిన, ఇప్పటికే ఆలోచింప మొదలిడిన వారికి, ద్వంద్వ విధానము సహజముగనే

వెళ్లదనియు, లోపభూయిష్టమనియు నింకను బాగుగ తెలియగలదు. ప్రతికూలగని ముద్రబొందిన వారు ప్రతిష్ఠంబనముల నుపయోగించి కనుగొనుటకన్న, విశ్వాసముగలవారు వెళ్లి లోపములను కనుగొనిననే యుపయోగింపగ నుండును. విలువయు అధికముగనుండును. ప్రతిష్ఠంబనల గలుగజేయుటవలన, నింకొక అపాయముగూడ కలుపింపవచ్చును.

ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడేడి పక్షమునకు, ప్రార్థన పడె సాగుచున్న సంస్కరణములపై దాడివెడలుచుండుట రుచింపక వెనుకకు దిగక వచ్చును. అందువలన, దేనిని నము సంప్రయత్నించుచున్నామో, ఆద్యంత్య విధానమున కింకను జీవము నొసగట యగును. బ్రాహ్మజేతరపక్షము ఉద్యోగముగలకై కొట్టుకలాడు చున్నందున వానిని అధికారము నుండి తొలగింపవలెను వాదముతో గూడ మే మేకీభవించ జాలకున్నాము. అస లీవాదమునందే జీవము లేదు. బ్రాహ్మజేతరులకు సంస్కరణము లందు విశ్వాసము గలదు. కనుక వారి యుక్తము ప్రకారము పనిజేసిన సంస్కరణముల నిర్ణయత కనుగొని చివరకు మతో నేకీభవించును. మాడు శాస్త్రముల కన్న ఇంచుక యుగభ్రమము స్వయముగ సంపాదించుట లాభదాయకము. కనుక మనతో నేకీభవించనివారి స్వయముగ అనుభవము సంపాదించుకొన నిత్యము.

ఇక మూడవ కారణమును జూతము. శాసన సభలను బహిష్కరించిన పిమ్మట చేయుటకు పని యేమి గలదు? పని లేదని ఎవరును తలపోయ నశక్యులు లేదని మాద్యధాభిప్రాయము. బడ్డోలి కార్యక్రమమునందే దండెత్తెనని పని చేయుటకు సంపూర్ణాకారము గలదు. ఆ కార్యక్రమము సత్యమూర్తిగారి సానుభూతి వదలులేదని మేము కనుగొన గలిగితిమి. అదియంతయు సాంఘిక కార్యక్రమ మని దానిని అగ డెగు దన్నుచున్నాడు. తృప్తికరముగ లేదని యేల నిరాకరించవలెనో మాకు బోధపడుచున్నది. బడ్డోలి కార్యక్రమము ఆర్థికవ్యవహారములను సంస్కరింపగలదు. తగినంతమంది ప్రచారకులు లేరని దేశము పరిశీలించుచున్నది. సత్యమూర్తిగారి కిదినికీ బూనుకొనినచో, ఆతని తెలివితేటలు వృథాగావని మేము నిశ్చయముగ చెప్పగలము. అగరమని తలంచినేని గ్రామసంఘముల, పంచాయతుల, నిర్మాణము మున్నగువానికై పూనుకొనవచ్చును. దేశమును దాక్షిణ్యమునందే తప్పించుటకును, విదేశములందు అవమానింపబడుచున్న భారత పృథివీలను, భారత పృథివీలను ఉద్ధరింపవచ్చును. అప్పుడు శాస్త్రీగారింత వ్యయముచేసి సంచరింపవలసిన గూవశ్యకత తిప్పును. ఎం. ఎల్. సియో లేక ఎం. ఎల్. ఏ. యో అయి ప్రతిష్ఠంబనలు కల్పించుటకంటె దేశీయులను స్వయంసహాయమునై నిలుగుడునటుల జేయుటయు, దగ్గదదనను తప్పించుటయు, నలసవెట్లటను మాన్పించుటయు, తక్కువ గౌరవకార్యములు కావు.

దక్షిణదేశమునందలి జాతీయవాదులు గూడ నిరాకరణోద్యమము నందలి ముఖ్యోక్తములపై నింకను శ్రద్ధ ఘర్చుకొని పని చేయుట కవసరము గలదు. ఈ స ర్విధములను కార్యక్రమము నందలి ముఖ్యోక్తములలో గణనలనల ప్రతిపాదించ ప్రయత్నించుట వట్టేట ముంచుట యగును.

ఏలూరు హైస్కూలు

1854 నా స్థాపించబడి యింతవరకు జరుగుచున్న మిషన్ హైస్కూలు 21 జూన్ 1922 నా అపుణేయుటకు మిషన్ సానైటీవారు నిశ్చయించి, ఉపాధ్యాయులకు నోటీసు జారీచేయించిరి. ఫస్ట్ ఫార్మునుంచి అంతవరకును గుమారు 600 బాలురు విద్యనభ్యసించు చున్నారు. ఏలూరు పురమునందేయు, చుట్టుపట్ల గ్రామములనుంచి ముగ్గుటికి వచ్చువారు చాలామంది గలరు. ఇచ్చటనుంచి ఉత్తీర్ణులైనవారిలో జమిందారులు, కాజులు, జిల్లాకలెక్టరులు, గుబుజ్జీలు, డిస్ట్రిక్టు మున్సిబులు, వకీళ్లు, కాలేజీ ప్రొఫెసర్లు, మేవుకార్లు, మొదలగు ఉన్నత పదవిని ఆంకరించిన వాడు గలరు.

రాజకీయ కారణముచేతగాని, సాంఘిక, మత, జాతీయ కారణములచేత యేవిధముగానై లేనేమి, స్కూలును యెత్తి వేయుట నిశ్చయించడమైనది. ప్రాత విద్యార్థులు, ఉదారముద్దిగల పురజనులు, యీ బాధ్యతను నడిపించి, స్కూలును పురమునంగు పునఃస్థాపనకు పాటుబడుదురుగాక! మిషన్ సానైటీవారు తాముకట్టిన విద్యాలయములకు తగిన సామ్యము జూరుదురు. ఇంతవరకు నష్టముమీదనే స్కూలు జరుగుతూయున్నట్లు తోస్తుంది. దీనిలో సగమునంత గవర్న మెంటువారు గ్రాంటు మూలకముగా యిచ్చుచున్నారు. విద్యాలయముల విషయమై కొంత సానుభవముగల వాడగుటచే, కొంత నేర్పుతోను, బాగయాతోను యీ స్థాపనమును నడిపియెడల నష్టములేకుండా, యాడవచ్చును.

విద్యార్థులెక్కువ వేతములతో కొంత బాగయాకత చూసిన యెడలనున్న, స్కూలు ఉపాధ్యాయులకు వేతనము లేక పనిచేయుటచేతను, వైశిల టీచర్లను తీసివేయుటచేతను నెలకు రు 300 లు లాభము గనుబడును. ప్రసిద్ధిజెందిన అప్పారావు వంశోద్భవులను భద్రాచలము, చాలవంద జమిందారుగా రగు శాస్త్రాధి అప్పారావుగారుగాని, విద్యాప్రవీణులు పోవకులగు రాజా భుజంగరావు బహద్రు జమిందారుగారుగాని, దానకర్ణుడని మేకుడనెక మోతే గంగరాజుగారుగాని, ఉత్తరకల్లూరు జమిందారుగారు గాని 20,000 రూప్యముల విలువగల కట్టడములను, పుస్తకభాండాగారమును ప్రస్తుతపు యావత్తు సామగ్రినికొని, మ్యునిసిపల్ వారికి, జిల్లాబోర్డు వారికిగాని, ఇచ్చివేసినయెడల వీరి యజ్ఞానుసారముగా వడపవచ్చును.

ఇందుకుగాను, పురజనులు యావత్తుంది సభగూడి నైచెప్పిన జమిందారులను గాని, లేక మ్యునిసిపాలిటీ, డిస్ట్రిక్టు బోర్డు మొదలగువాని ప్రార్థించి యావిద్యాలయము పు స్థాపన కొరకు ప్రయత్నముచేసి యిక్కడనే యుంచ కొరుతాను. ఇంకొకవిషయము. క్రిందటి నా యాకోజులలో వానోపశ్చిలము శ్రమపడి లక్షగూప్యములను సంపాదించి శ్రీ గాంధీయహ విద్యాలయమును స్థాపించిరితిని, కోఆపరేటివ్ పని పూనుకొని తగిన చంకాలు సంపాదించి కార్య నిర్వాహకమును పూనుదురుగాక!

దుగ్గిరాల దేవళరాజు.

మేమూరు వేంకటకృష్ణము సెట్టి అండు సన్న వారిచే ప్రకటించబడిన

ఆంధ్రభాగవత భారత యిత్యాది } శ్రీమద్భగవద్గీత } కాటలాగు
గ్రంథములుగూడా దొరుకును. } ఉచితము.

ప్రతిపదటీకా భాష్యవిశేషార్థ సహితము.

ఈ గ్రంథము మొదటి కూర్పునందు శ్రీరామానుజభాష్యము ననుసరించి టీకాతాత్పర్యములు కొంత సంక్రమముగ వ్రాయబడినవి. భాష్యమును యథామూలముగా తెనుగుచేసినచో విక్లిలి యుపయుక్తమని యనేకులు కోరినందున భాష్యమునకు దొక్కవిషయమునై విశువక అందలి ప్రమాణములను ఆకరిములతోను, కష్టములైన ప్రమాణములకు అర్థములతోను, భాష్యమునందు సందిగ్ధములైన విషయములకు తాత్పర్యపరిధినుండి విశేషముగా వివరిణములతోను గూర్చి, తేట తెనుగున ఈ రెండవకూర్పును ముద్రించియున్నారము ఇంక. గీతాగ్రంథమునకు టీకయు చరమశ్లోకమునకు లిచార్యులు కవించిన రహస్యాభ్యుక్తమును గలవు మొదటికూర్పుకంటె నీ రెండవ కూర్పునందు గుమారు 250 పుట లధికముగా ఉత్తీర్ణమైయున్నది. కాలికోలైదు గిల్లు పేరుగలది.

భాష్యగ్రంథమునందు, సాహిత్యములతోను ప్రాత ప్రాత ప్రతులు దగవచ్చు రసవంతములైన అనేక నూతన పద్యములతోను దళసరి కాగితములు కాలికోలైదు.

శ్రీకృష్ణకర్ణామృతము మూడార్యములు, ఆంధ్రటికా తాత్పర్య విశేషార్థములతోను ఆంధ్ర పద్యములతోను కాలికోలైదు

1 8 0

డిటో మేలుకాలికోలైదు గిల్లుపేరు 1 12 0

ఎ. కణ్ణకొనెట్టి అన్ద్రకంపెన్, పల్లిమర్సె, నెం 286, అప్పాబిల్డింగు, వైనాబజారులో, మదరాసు.

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞాపనము

మౌలానా హజరతు మోహనిగారి కేసు విచారణ
రేపు (మే నెల 2-వ తేదీ) అహమదాబాదు సెషన్సు కోర్టులో జరుగును

అఖిలభారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ బొంబాయిలో మే నెల 12 వ తేదీని జరుగుట
వి. జే. పటేలుగారి సంచారము

పంజాబు రాష్ట్రము కాంగ్రెసుసంఘసభ బాటాలలో జరుగుట

నడియాడు మ్యూనిసిపాలిటీ సంఘ సభ్యులపై 15000 రూపాయలకు దావా

విశ్వానందస్వామిపై కేసు రద్దుచేయుట

లాంకమైదునుండి ఖద్దరు తేప్పించి మాంచెస్టరు ముద్రను చింపి

వర్తకులు స్వదేశీముద్ర వేసి మోసము చేయుచుండుట

లాలా లజపతిరాయగారు హర్షోత్సాహములను వెల్లడించుట

నిర్మల తేజసింగుగారు చాల క్రొత్తరాట్టములను కనిపెట్టుట

ఒకపాశ్చాత్యుని అహంభావము - రైసుగారు

కాకా కాంగ్రెసుసంఘము - పంచాయతీ న్యాయస్థానముల విజయము

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

మొక్కటిలో గంజాంనుండల కాంగ్రెసుసంఘసభను ప్రభుత్వోద్యోగులు భంగపరచుట

నెల్లూరు మండలమున దేశ సేవావ్రతమును బూనిన యిద్దరు సాధ్వీమణులకు నోటికీసులు

శ్రీమతి సీందాదై యతిరాజమ్మ, శ్రీమతి సామూరు బాలసరస్వతమ్మ గార్లు

మౌలానా హజరతు మోహనిగారు

సెషన్సుకోర్టు విచారణ

రేపు (మే నెల 2 వ తేదీ) జరుగనుండుట

రేపు (2 వ తేదీ మంజూరము) అహమదాబాదులో సెషన్సు జడ్జికి సోలాగారు మౌలానాగారి కేసు విచారణచేయుదురు. 5 గురు జూరులు జడ్జికి సహాయులుగా నుండురు. ఈ కోర్టులో మౌలాగారు స్టేటుమెంటు నిచ్చెదరని తెలియుచున్నది. స్టేటుమెంటు సంగ్రహముగా నుండునుగాని దీర్ఘముగానుండదు. ఈ కేసు విచారణ ముగియవచ్చును. మౌలానుండలలో విచారణపూర్తయ్యెను. సాక్షులందరినీ మరల విచారణచేసెదరు. మౌలానాగారు మహాత్మునివలె సేరము నొప్పుకొనరని తెలియుచున్నది.

అఖిలభారత కాంగ్రెసు

కార్యసంఘము.

బొంబాయిలో సమావేశము చేర్చుచుట

మే నెల 12 వ తేదీ శుక్రవారము

అఖిలభారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ బొంబాయిలో మే నెల 12 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు జరుగును.

అఖిలభారత కాంగ్రెసు కార్యదర్శి

వి. జే. పటేలుగారు

సంచారము

బటాలాలో పంజాబు రాష్ట్రమున జరిగినవిషయములకు పటేలుగారు ఢిల్లీకి వెళ్లి మే నెల 4 వ తేదీకి ఆత్మీయ చేరెదరు. అచట రాష్ట్రము కాంగ్రెసుసంఘ సమావేశమునందుకొని 5 వ తేదీకి అహమదాబాదును, 6 వ తేదీకి బాల్ గోలిని వెళ్లి 7 వ తేదీకి బొంబాయి చేరెదరు.

పంజాబు రాష్ట్రము కాంగ్రెసు సంఘసభ

బటాలాలో జరుగుట

మండిత. కే. సంతానంగారి అధ్యక్షత

పంజాబు రాష్ట్రము కాంగ్రెసుసంఘసభ బటాలాలో మండిత. కే. సంతానంగారి అధ్యక్షతక్రింద 29 వ తేదీ మధ్యాహ్నము ప్రారంభమగును. పంజాబు రాష్ట్రములగు ప్రతినిధులే గాక యితర రాష్ట్రములనుండి సహజజేవి, అబ్దుల్ హక్, వి. జే. పటేలు, రాజేంద్రప్రసాదు, క్రద్ధానంద స్వామిగారు మున్నగు నాయకులు కలుపురు. 28 వ తేదీ సాయంత్రము గొప్పనుడిగా లి వీరుటచే 29 వ తేదీ ఉదయము సభ జరిగవలసివచ్చెను. (29 వ తేదీ తంజినాగ్ర)

నడియాడు మ్యూనిసిపాలిటీ సంఘము

10 మంది సభ్యులపై దావా

15000 కు యిండియామంత్రి దావాచేయుట ఇదివరకు నూతన అహమదాబాదు పురపాలక సంఘముల సభ్యులపై దావాలు చేయబడెను. 29 వ తేదీని నడియాడు పురపాలక సంఘసభ్యులు 10 మందిపైనుండ 15 వేలకు దావా చేయబడెను. వీరిందయు అసహాయోద్యమ విధానమును సాగించుటకు మ్యూనిసిపాలిటీ అధికారులను దుర్వినియోగము చేసిరని యాదావాలు చేయబడెను.

విశ్వానందస్వామి కేసు

కేసు రద్దుపరచుట

డాక్టరింగుమండలమును వదిలిపోవుటకు స్వామి అంగీకరించుట 28 వ తేదీని విచారణ జరిగినది. శరీగార్గ్యముకొర కి స్వామి డాక్టరింగుకు వచ్చెను అయిన డాక్టరింగులో నుండగూడదని ప్రభుత్వోద్యోగులు పట్టుబట్టినచో 24 గంటలలో వెడలి పోయెదరు. అట్లు ప్రాతములము నిచ్చెదరని స్వామిపక్షమున బాధితుడు ముజుందారుగారు తెలుపగా నందులకు డిప్టీ మిష్ట్రు నరు అంగీకరించెను. స్వామి ప్రాతములము నిచ్చెను. పోలీసు వారు స్వామిని వదిలివేశరి.

లాంకమైదు ఖద్దరు

వర్తకుల మోసము

మాంచెస్టరు ముద్రనుచింపి స్వదేశీముద్ర వేయుట

లాంకమైదునుండి హిందూదేశమునకు ఖద్దరును పంపుచున్నా. ఆ ఖద్దరుమీద మాంచెస్టరు ముద్రలుండును గాని అట్లుగా యాదేశమునకు రాగానే యిచటి అన్యాయపరులగు వర్తకులు కొందర ముద్రలను భ్రామమును చింపివేసి వాటిపై స్వదేశీముద్రవేసి దేశీయులను మోసగించి వాని నమ్ముచున్నారని తెలిసినది. ఈ మోసము పెట్టు కనిపెట్ట సాధ్యమగునట్లు ఇట్లు దేశద్రోహము చేయువారికి నరక మేళతి దేశీయులు యీ మోసమును కనిపెట్టవలెనని వసుమతిపత్రిక (వాసిందని న్యాయమైదు ప్రకటించినది.

క్రొత్త రాటము

దేశసేవయందు తమ సర్వస్వమును ధారపోసిన మహనీయులగు నగ్రజ్యులలో సాధరాన ప్రవృత్తులగు యస్. నిర్మలు టెక్ పింగు గారొకరు. అతడు బొంబాయి అభివృద్ధికాఖిలా అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగ పనిచేయుచుండి 1921 సెప్టెంబరు లో తమ పదవికి రాజీనామానిచ్చి సహాయరాకరణవాది యయ్యెను. ఇటీవల అతడు గురుద్వార ఉద్యమములో ఆరెస్టు చేయబడెను. సర్దారు సాహెబుగారు సరేకవిధములైన క్రొత్త రాటములను చేసి. మేము స్వయముగ జూచి రాటముచేరు విమోచకుగాక స్వరాజ్య రాటము పెం 2 రు రకము అనిపేరు. అది 2 అడుగుల పొడవు, 6 అంగుళముల వెడల్పు, 10 అంగుళముల ఎత్తు గల నెట్టెలో ని మిడియుండును. ఒక పే సా 5 అది దామునుతీసి, చుట్టి, తిరుగుచుండును. ఆ రాటము 5 సేర్లకంటె తక్కువ భారము కలిగియున్నది. ఇతర రాటముల కంటె ఈ రాటములో రెండింతలు నూలును వడుకవచ్చును. ఈ రాటమును చాలవడిగా ద్రిప్పుటకు రెండుచక్రములు గలవు. చూచుట కతిరమ్యముగనుండును. ఒక హాక్స్లీయమును జోలియుండు.

దీనిని కొనగోరువారు సింగు అండు సింగ్, గుంటిబజారు, రాట్నములను చేయువారు, లాహోరు అను చిరునామాకు వ్రాయవలెను. (టెలిగ్రాఫ్.)

జాత్యహంకారము

ఒక విరోపియను తుమాపణ వేడుట.

ఏప్రిలు 26 తేదీని ధనరాజాభిషాది వాలా అను నతడు (89/8 లోకరు చిట్టూరుగోడు, కలెక్ట్రా) అమృత్ జిల్లరు పత్రిక కిట్లు వ్రాసెను:— ఆయా, సురాజ్ ముత్ గజేక్ లాటు కం పెసిలో పనిచేయుచుండిన ముఖాలాలు గారు అను మార్వారీ నేటి మధ్యాహ్నము ఒంటిగంటకు కై వురొడు ప్రక్కన కాలి బాటలో నడచుచుండగా పోపు డిలియన్ అండు కంపెనీ చేరిన రయక్ అను నత డెదురుగా వచ్చెను. పల్ల తప్పి బాటు ముఖాలాలుగాక ఛత్రము రయక్ అను నతనికి తగిలెను. రయక్ గారు తత్తణమే పట్టగాని ఆగ్రహమును దెచ్చుకొని నోటికివచ్చినట్లుతనని దూషించెను తిట్టుట ముగియగానే కొట్టెను. ముఖముమీద ఈడ్చి ఒక కట్టిబెట్టు కొట్టెను. చుట్టుపట్లవారంత ఈలోగా పరుగెత్తుకొనివచ్చి గుంపులుచేరిరి. దగ్గరనున్న గోసెంతుల వర్తకులు భనికులు కూడ పరుగెత్తి వచ్చిరి. పోపు డిలియన్ కంపెనీయందలి ఇతర విరోపియనులు కూడ వచ్చి ముఖాలాలును అతనిమిత్రులను ఎదిరించిరి. అదోవను పోపుయండిన శ్రీలాలుచామియా గారు రచ్చటిగుంపును చూచి అచ్చటికి వచ్చి బాటు ముఖాలాలుగారి తుమాపణను వేడుము అని విరోపియనుతో జెప్పగా, నతడు తిరుస్కారముతో నిరాకరించెను. "కొద్దులో కేసు చేపడ న"ని శ్రీలాలుబలుకగా, అతడు తనలోకి నెత్తి. తుమింపవలసినదని ముఖాలాలుగారిని ప్రార్థించెను. అంతట సమాధానము కుదురగా న దరు వెళ్లి పోయిరి.

లాల్ లజపతిరాయి

ధర్మశాల చెరసాల చేరుట

నేడు (ఏప్రిల్ 21) ఉదయము 11 గంటలకు ఇద్దరు విశాఖ జిల్లా పోలీసు సబ్ డివిజన్ లాల్ లజపతిరాయి గారిని ఒక మోటారు బండిలో వెళ్ళుచున్నారని సమాచారము చేరింది. ఆరు ఇచ్చటికి తేటపడిన ముంజెన్స్ కి తెలిసింది కాదు. తర్వాతి 12 గంటల కాలము లాల్ లజపతిరాయి జైలులో ఉండి ఒక మోటారు బండిలో ప్రయాణము చేసి వచ్చెనని తెలియుచున్నది. అతడు మందహాసావహిత వదనమును కలుపుకొని మోటారులో నుండి యిറచెను. అతనిని ఇతరులు చూచుటకు వీలుపడకుండా మోటారుచుట్టూ తేరలు కట్టబడియుండెను. అతడు తనవడకను ఇంక కొన్ని వస్తువులను కలిగియుండెను. (ప్రత్యక్షము)

పంచాయతీలు.

జయప్రదముగ జరుగుట.

ధానాకొల్లె గ్రామ కమిటీ కార్యదర్శి ఏప్రిల్ 28 వ తేదీన దిగ్విజయం ఆశ్రయభావపూరిత కిట్టువ్రాసెను:- కేసులను పంచాయతీల మూలముగ పరిష్కరించుట అతిజయప్రదముగ జరుగుచున్నది. ప్రతి గ్రామములోను ఒక పంచాయతీ కలదు. గ్రామ మందలి కేసులన్నియు ఆ పంచాయతీలో పరిష్కరింపబడును. ఈ గ్రామపంచాయతీలన్నీ ఆసంతృప్తికరముగ నుండిన పక్షమున, 10 లేక 15 గ్రామముల పెద్దలందఱుల పంచాయతీలో పార్టీలు ఆసీలుచేయుచున్నను, అచ్చట నుండి అసంతృప్తికరముగ నుండినందుల ధానాకొల్లె గ్రామ కమిటీచే నియమించబడిన పెద్ద పంచాయతీకి ఆసీలు చేయవచ్చును 30 లేక 35 ఏండ్లుగ కొల్లెలో పరిష్కరింపబడని కేసులు ఒకటిరెండు పంచాయతీచే తీర్చిదిద్దవచ్చును.

ధానాకొల్లె గ్రామము 4000 రాటములు, 600 మగ్గములు పనిచేయుచున్నది. ప్రజలందఱు సామాన్యముగ స్వదేశేంద్రములనే ధరించుచున్నారు. కొందఱు వాసీయులచే స్థాపించబడిన "గాంధీజీటీరము" అత్యద్భుతముగ అభివృద్ధిచెందుచున్నది.

సరిహద్దులు

ప్రభుత్వమువారికిని బందిపోటు దొంగలకును యద్ధము జరుగుచున్నది. మామూలు జిల్లా యందు కాంతిపరిస్థితులు చక్కగ స్థాపింపబడినది. ఏప్రిల్ 17 వ తేదీన కొందఱు దొంగలు ధానాకొల్లెలో కాల్వకోడుగడ్డ కొందఱు బాటసారుల నాపి 7 గురు హిందువులను 5 గురు మహమ్మదీయులను తైలీలుగ గ్రహించిపోయిరి. వారిలో నలువురు హిందువులు తప్ప మిగిలిన వారందఱు విడుదలచేయబడిరి. ఆయా స్థానములందున్న పోలీసు అధికారులు దొంగలను అణచివేయుటకై తగు ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. ఒక పర్యాయము చేదాగులు అను నొక పెద్దదొంగను పోలీసువారు వెంటబడిరి. 37 గంటలు ఆతనిని తిరుముకొని పోయిరి. కడపటకు దొంగచంపబడెను. సరిహద్దుల కాన్పులీటికి చేరిన వుడచావునుగారు దొంగలను వెంటబడించుచుండెడి ఆ సామ్రాట్ ప్రక్కనుండి కొందఱుకచ్చి ఆతనిని చంపివేసిరి. అతని ఆకాలమరణమున కందఱు చింతిల్లుచున్నారు.

ప్రకటన (61)

కడపజిల్లా, పులివెందుల తాలూకా, గానూర్ గ్రామములో వుండు శిరిగిరెడ్డి గురుమూర్తి కుమారుడు, గురప్ప వుల్ చిన్న గురప్ప, అను నతనికి పిచ్చిరెడ్డి మద్రాసు (Lunatic assy lum) పిచ్చివాండ్రు ఆసుత్రిలో కొంతకాలము చికిత్సలొ వుండి పిచ్చి వూర్తి నివారణ కాకమునుపే విడుదలకాబడి యిప్పటికి నహా అతను వెర్రిగా తిరుగుచు వున్నాడు. పిచ్చి మానలేదు. అతనికి నాగూరు గ్రామములో, శిరిగిరెడ్డి పెద్ద అంకన్న, 2 చిన్న అంకన్న, 3 పెద్ద గుప్పరెడ్డి, 4 చిన్న గుప్పరెడ్డి అను నలుగురు కుమారులు వున్నారు. పెద్దకుమారుడు పెద్ద అంకన్న మైనర్ దశ తీరినవాడు. తక్కిన ముగ్గురు కుమారులు మైనరులు. పెద్ద అంకన్న సంగతులలో వుంటువున్నాడు. పెద్ద అంకన్న సదరు కుటుంబ మేనేజర్ గా వుంటువున్నాడు. పిచ్చిరెడ్డి శిరిగిరెడ్డి గురప్ప వుల్ చిన్న గురప్పరెడ్డి పుత్రములుగాని, దానవిక్రయ పరాధిన వస్త్ర రా దస్తావేజులుగాని, యెవరయినను వ్రాయించుకున్న యెడల అవి చెల్లవు వాటికి కుమారులుగాని వారి ఆస్తిగాని పూచీగా వుండవలెదను వైసము ఖండితిముగా తెలియవలెనది.

శిరిగిరెడ్డి పెద్ద అంకన్న సమాని.

గంజాం మండల కాంగ్రెసు సంఘ

వార్షిక సభ

తెక్కిలిలో జరుగ నున్నది

ఉద్వోగులు బలవంతముగ నిలిపివేయుట

28 వ తేదీన తెక్కిలిలో గంజాం మండల కాంగ్రెసు సంఘవార్షిక సభను జరుపుటకు నిశ్చయించి ఏర్పాటుచేసిరి. ఆసభను దేవాలయములో జరుప దలచిరి. మండలమునందున్న తాలూకాల నుండియు ప్రతినిధులు వచ్చిరి. ఇంకొక గంటకు సభ ప్రారంభమగుననగా పోలీసు సబ్ డివిజన్ స్పెక్టరుకు కన్వేలులును దేవాలయమువద్దకు వచ్చి లోనికి పోగోరిరి. ఈసభకు సభ్యులు మాత్రమే రావలయు. ఇతి విచారం సభకాదర్శి కార్యదర్శి తెలిపెను. సభాధ్యక్షుడుగ కృష్ణమూర్తిపంతులు గారికి తెక్కిలి సమైక్యతలు వ్రాసివుత్తరమున నుండు యెన్స్ క్లరు కార్యదర్శి కచ్చెను. "సభ జరుగుట కొక ఆరగంట ముందు వైస సభ ఎంచుటకు జరుగునో ఆ విషయము నాకు తెలుపవలెను" అని ఆ వుత్తరమునందు వ్రాయబడెను. ఆ వుత్తరమును కార్యదర్శి అధ్యక్షుడుకు చూపెను. "ఇది కార్యనిర్వాహకసభ గాన బహిరంగసభ కాదని" అధ్యక్షుడు ప్రత్యుత్తరమును వెంటనే వ్రాసింజచ్చెను. అతడట్లు వ్రాసియుచ్చెను పోలీసు వారు లోపలికి రాగోరిరి. తర్వాత వేంకటాజు, ఏడిద సత్య నారాయణగార్లను తెక్కిలి కంటిపేట నిద్దరి దేవాలయద్వారమువద్ద పోలీసులు ఆరెట్టుచేసిరి. ఈలోగా లోన సభ ప్రారంభమైనది. రాష్ట్రీయ సంఘ నియోజనము ముగిసినది. అంతలో సబ్ డివిజన్ స్పెక్టరును నలుగురు కన్వేలులును బలవంతముగ లోన ప్రవేశించిరి. ఇది న్యాయముగాదు వెడలి పొందని అధ్యక్షుడు సాధువాక్యములతో తెలిపెను. అట్లులోన ప్రవేశించ వలసినదని మేజిస్ట్రేటు అభిభవములగు నాజ్జల నిచ్చెనని పోలీసువారు తెలిపిరి. అందువలన అంతటితో సభను నిలిపివేసిరి. మండల సంఘసభ్యుల నియోజనము జరుగలేదు. చాలమంది ప్రజలచట చేరుటచే వారిని చేరువనున్న మైదానమునకు నడిపించిరి. మైదానమునందు గొప్పసభ జరిగినది. కృష్ణమూర్తి, సీతారామయ్య నారాయణమూర్తిగార్లు ప్రసంగించిరి. ఈరీతిగా పోలీసువారు దౌర్జన్య మొనరించి బహిరంగముగాని సభను గూడ నిష్కారణముగ నిలిపివేసిరి. (స్వకీయవిశేష)- బాంపురం- ఏప్రిల్ 29.

188 వ కేసు

నెల్లూరు ప్రీతిలకు నోటీసు ఇచ్చుట

నెల్లూరు, మే 1:- ప్రస్తుతము కడప జిల్లా చెరసాలలో నున్న కందాడై శ్రీనివాసగారి భార్యయగు శ్రీమతి కందాడై ఎలిరాజమ్మగారికిని, శ్రీమతి పాటూరు బాలకృష్ణకమ్మగారికిని 188 ఇ కేసు క్రింద నోటీసు లాగువలెను.

ఎలిరాజమ్మగారి కేసు 2 వ తేదీనాడును, బాలకృష్ణకమ్మగారి కేసు 5 వ తేదీనాడును గూడూరు సబ్ మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో విచారణ చేయబడును.

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసమావేశము

గుంటూరు లో జరుగుట
ఏప్రిల్ 28 వ తేదీన మధ్యాహ్నము చెందుగంటలకు స్వరాజ్యమంత్రియైన ఈ సభ ప్రారంభమయ్యెను. 75 మంది సభ్యులు పెక్కు మండలములనుండివచ్చిరి. కాననసభ్యుడు పంగులూరి వెంకటసుబ్బారావుగారును, బాల్కోలిండి ఆంధ్ర దేశమునందలి ఇద్దరు ఏర్పాటులనుచూడవచ్చినదేవా మహతా గారును, శ్రీమతులు అన్నపూర్ణాదేవి ఆమెల్లి పిచ్చయ్య కాక్టరు కుమార్తెగారికల్లి లక్ష్మీకరసమృత ఉన్నర లక్ష్మీకరసమృత, యామినీపూర్ణ తిలకమ్మగారు మున్నగువారు సభకు వచ్చిరి. (సకేవము)

ఇటీవల పంజాబు మొయలు క్రిందపడిపోయిన సందర్భమున ఆనమానమువై పోలీసువారిక వైసమానము ఆరెట్టుచేసిరి. విచారణ ఇంకను జరుగలేదు.

కలకత్తా కాంగ్రెసుమునందు జరిగిన తిరుగుబాటు విషయమై విచారించుటకు నంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వ సభ్యులును కాకాగ్నా కాఖాదికారియు నగు 55 అబ్దురు రహీంగారు డార్జిలింగునండి కలకత్తాకు 29 వ తేదీనాడు వచ్చిరి.

న్యాయస్థాన వార్తలు.

రాజ్యద్రోహానింద

శనివారమునాడు (వెనెడెన్స్ మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో, 'కామినిపోర్టు' సంపాదకులగు గులూ నువూర్ముగారివై 124-ఎ, 505 కేసులక్రింద దెచ్చిక రాజ్యద్రోహ వేషము విచారణకు చేబడెను.

క్రానుప్రాసిథ్యులగు కే. పి. యం. మినసుగారు కృత్యావతరణ విచారణ ప్రారంభించి ప్రయోగించిన వ్యాసములొగి భాగములను తగ్గునూపిన చదివి సాక్షులను విచారణజేసిరి.

దీప్త్యాజీ నూపరింపెండెంబు సభ్యులు కాశీం గారు నిందితుని పట్టుకొనుటకు అగోకారపు టుత్తరువును గూర్చి మాటాడిరి. తాము ఆవ్యాసముల నెరరు వ్రాసికో చెప్పకాలమని చెప్పిరి.

గవర్న మెంటు పర్షియను ట్రాన్స్లేటరును, 'వెన్ గుమాస్తా క్యాచున్న నాథుడును పిదప విచారించబడిరి. తుట్టుతుడకు ప్రాన్షియను కోఆపరేటివు సొసైటీ గుమాస్తా, ఆవ్యాసము ప్రయోగించబడిన చెండు కోజులలోను నిందితుడు మద్రాసులో నుండెనని సాక్షుమిచ్చెను.

దీనితో 124 ఎ కేసు క్రింద సాక్ష్యము ముగిసెను. మలబారు సాక్షులు రంజాను పండుగలన రాకపోవుటచే న్యాయాధికారి వారలను విచారించుటకు కమిషనును నియోగించిరి.

నల్ల మలమసంఘము

తెనీవా, ఏప్రిల్ 28:- నానా గాడ్కర్ సమతివారిచే నియమించబడిన నల్లమంతు, విచారణసభ్యులువారు తమ సమావేశమును ముగించిరి. అన్ని రాష్ట్రములవారును నల్లమంతు, కోకెయిను మొదలగు మత్తుపదార్థముల ఎరువతి విగుమతుల సర్టిఫికేట్లు నుపయోగింప వలెనని సంఘమువారు గోరిరి. చైనాయందు నల్లమంతునికోధమునకు గాను ప్రజలయందు దుష్ప్రభము గలిగింప నెత్తించెదమని చైనా ప్రతినిధి తెలిపెను. సంఘమువారు వాగ్దానముతో సంకృత్యైరి.

బ్రిటిషు ఆదాయము

మంత్రిగర్వమువారు ఆదాయపుసన్నానము ఒకపీల్చింగును తేచుట, పంచదారలవై పన్నునం దొక పెన్సిని తగ్గించి రని తెలియుచున్నది.

జనార్దన చైతన్యస్వామివారి నిర్యాణము:-

చెన్నపురి తిరువల్లి క్లెరియూ దున్న వేదాంతవిద్యావిచారసంఘమున కధిపతులును బహుశ్రుతులును అనుభూతాద్వైత తత్త్వజ్ఞులును పరిణితప్రజ్ఞులును విచారసాగర, విచారవర్ధనాధ్యయ ఆత్మపురాణాది గ్రంథములకు ఆంధ్రకర్తలును ఆగు శ్రీశ్రీ జనార్దన చైతన్యస్వామివారు శుక్రవారమునాటిరాత్రి 4 గంటలకు స్వకీయ మరణమునందు నిర్యాణము చెందిరి. తెలుపుటకు చాల విచారముగ నున్నది. వీరు గోవా (బొంబై వెనెడెన్స్) యందు జన్మించిన యాత్మగామలు. 90.2 సంవత్సరములు జీవించిన వారు. ఇప్పటికి 20 ఏండ్లనుండి ఈ తిరువల్లి క్లెరియూను శిష్య జనమునకు అద్వైతి వేదాంతమును బోధించు చుండిరి. వీరు స్వయముగ కృషిచేసి ఆంధ్రమును అభ్యసించి అందే గ్రంథములు వ్రాసిన ప్రాజ్ఞులు. వీరి నిర్యాణమువలన నాకాభంగము చెందిన వీరిశిష్యులకు మా సానుభూతి తెలుపుచు పరతత్త్వము వీరి యంతరాత్మునదే ప్రసన్నమగుగాక యని కోరెదము.

సంయుక్త కాష్ట్రీయుల కాననసభలో వేసవిలో సభలు నేయినిటాలులో జరుగువలసినట్లు కాన్పాల్ క్రిందట తీర్మానించబడెను. అచ్చట కాననభాసభలకు తగినట్టి స్థానము లేనందున, మే 8 వ తేదీన సమావేశమగు సభ గా, కీర్త గారి యధ్యక్షత్వక్రింద లక్నో నగరమునందే సమావేశమగును అని తెలియుచున్నది.

గోకులవారమునాటిరాత్రి 11 గంటలకు కక్షిణ ఇండియా ట్రైన్స్ తిరుమనాపల్లి జంజలు ట్రావ్ మేనేజరు పెర్సెను అసిస్టాంటు రావుసాహెబు కృష్ణమాచార్యులుగారు తిరుచనాపల్లికోట స్టేషను ప్రక్కన ఉన్న తమగుహములో శయనించుచుండగా, ఎవ్వరో లోపలికి ప్రవేశించి ఆయనను కత్తితో బాడిచిరి. అతడు మంచి కత్తిదెబ్బ తగిలినపిమ్మట మేల్కొంచెను పొంతకుడు పారిపోయెను. గాయములకు ప్రథమచికిత్స జరిగెను.

ఆంధ్రపత్రిక

1922-వ సం॥ మే నెల 1-వ తేదీ

సోమవారము

నిరాకరణము:

నిర్మాణము

గంధిమహాత్ముని నిర్బంధమున కనంతరము, కాంగ్రెసుకార్యక్రమము గూర్చి తర్కించుట పాడిగాదు. బర్మోలి కాంగ్రెసుము, దీర్ఘాలోచనాఫలముగాని వేరుగాదు. ఇటువిధములగు ననుభవములను దేశము గాంచిన పిమ్మట, తుదకీ ఆంత్యనిర్ణయము గావించబడెను. ఇయ్యది, వెనుకటి కార్యక్రమమున కేమాత్రము భిన్నముగాదు. జాతీయవిద్య, పంచాయతీప్రతిష్ఠాపనలు, స్వదేశీవస్త్రము, ఆహారము, ఆస్పృశ్యతాదోషనివారణము, తిలకుస్వరాజ్యనిధి మొదలగు సంశయముల క్రొత్తవి గావు. స్వరాజ్యమున కవి ముఖ్యము లని, మహాత్ముడొకరంధము నుండియు ప్రతిపాదించుచునే యున్నాడు. వంగదేశవిభజనసమయమునందు, జాతీయ విద్య, స్వదేశీ, స్వరాజ్యోద్యమములకు ప్రాముఖ్య మొసగబడినది. ప్రస్తుతోద్యమము ఆహింసాధర్మముపై నాధారపడియున్నది. వెనుక నీ ధర్మమును జాతీయోద్యమమునకు మూలాధారముగ నెంచలేదు. మహాత్ముడు వెనుకటి కార్యక్రమాంశములను విడనాడలేదు. ఎప్పుటి కప్పుడు నిరాకరణకార్యక్రమము మారుమండె ననుట సరికాదు. ప్రభుత్వపాఠశాలా బహిష్కారము, బర్మోలిశీర్షానమునందలి జాతీయ విద్యాప్రతిష్ఠాపనములను చేకూరగలదు. న్యాయస్థానముల బహిష్కారము, పంచాయతీప్రతిష్ఠాపనల నిర్మాణము మూలమున చేకూరగలదు. రాటము, కద్దరుల మూలమున, విదేశీవస్త్ర బహిష్కారమున, ఆస్పృశ్యతాదోషనివారణమును జాత్యైక్యతయు, ఆహింసారక్షణమును, దానిద్రవివారణయు, స్వశక్తిప్రవర్తనమును, స్వరాజ్యసిద్ధియు చేకూరగలవు. కద్దరు మూలమున సకలశుభములు చేకూరునని, మహాత్ముడు కారాగృహముచుండి సయితము బోధించెను. ఆ సందేశము, దేశమునందెప్పుడు మారుమోగుచున్నది. కద్దరు సందేశపు ప్రాముఖ్యమును దేశమిప్పుడు గుర్తించి పట్టుట, ఇదివరకు గ్రహించియుండలేదు. రానురాను కద్దరుసూత్రమున కర్థము, పరిస్థితులగుచున్నది. సందేశమనుస్మృతులకు కద్దరుశక్తిపై దృఢవిశ్వాసము గురుచున్నది. అందలి తత్త్వార్థము తేటతెల్ల మగుచున్నది. హిందూదేశపుమోక్షము దాని పలననే చేకూరు నని, స్పష్టమగుచున్నది.

నిరాకరణము, నిర్మాణము, ఒక్కపటముయొక్క రూపములే నిరాకరణమును, నిర్మాణమును వేరుజేయటకు వీలులేదు. చెడుగును నిరాకరించుట యనిన, మంచిని స్వీకరించుటయే. దేశపరిస్థితుల ననుసరించి, ఒక్కొక్కమారు నిరాకరణము వంకకు దేశలక్ష్యము నెక్కుడుగ మరల్చవలసివచ్చును. వేరొకమారు నిర్మాణమువంకకు మరల్చవలసివచ్చును. దేశము స్వశక్తిని మరచి, ఆత్మవిశ్వాసమును కోల్పోయి, పరులపై నాధారపడును, అన్యులరక్షణమున కెదురుజూచును, యిటు మలుగుచుచున్న సమయమున, నిరాకరణసాధనము

జూపుట ఆత్యవసరము. పరధర్మమును త్యజింపవలయునని బోధించుట లాభకరము. నివృత్తిమార్గమవలంబించి, తమయధఃపతనమునకు కారణమయిన పరాధీనభావమును పోగొట్టుకొనిన కొలదియు, నిర్మాణమునకు వారిమనము సహజముగ మరలును. ప్రవృత్తిమార్గమును వారపుడవలంబించి, స్వదేశము ననుష్ఠించెదరు. స్వరాజ్యముపొందెడి, స్వరాజ్య మి మి డి యున్నది. స్వరాజ్య స్వదేశభావములకు నస్తుత్యమునందు భేదము లేదు. కేంటియందును గల, “స్వ” యను భావము ప్రధానమయినది. స్వశరీరమునందును, స్వమతమునందును, స్వీయసాంప్రదాయములయందును, ఎటుల సహజాభిమాన ముండునో, అటులనే స్వదేశముపై నను, స్వరాజ్యముపయినను గాఢాభిమాన ముండుట సహజము. అట్టియభిమానమును, ప్రజలేనాడు బోగొట్టుకొనినో ఆనాడే, వారు స్వధర్మమును విడనాడి పరధర్మమును చేపట్టిరి. పరధర్మము ఎంత ఆకర్షణంబయినదయినను, పరదేశ మంతయుండరముగ ఎంతనాగరికముగ నుండినను, అన్యపరిపాలనము ఎంత సౌఖ్యదాయకముగ ఎంతసౌఖ్యవముగ గనపించినను, ఆయ్యవి స్వధర్మ, స్వదేశ, స్వరాజ్యములతో తులనగలవు. జాతీయవాదముయొక్క మూల సూత్ర మిందే గలదు. ఈ సూత్రము, విశ్వమానవాదర్మమునకు విరుద్ధమనుటకన్న ప్రమాద మింకొకటిండుబోదు. నేను, నాది యనుభావము, స్వస్థికింతకును మూలకారణమగుచున్నది. మానవుడు తనయందే సర్వమును జూచును. సర్వమునందును తనను గ్రహించును. ఇయ్యది కేవలము సిద్ధాంతముగాదు. అనుభవమునందు గోచరించును.

ప్రతివారును, “స్వ” యను భావమును గుర్తించెదరు. ఆస్తికులకును, నాస్తికులకునుగూడ ఇది సామాన్యమే. అన్నిమతములవారును, ఇందు విషయమై ఏకాభిప్రాయము గనుపరచుచున్నారు. తననుమించి ఏదిగలదను విషయమై అభిప్రాయభేదముండవచ్చును గాని, తన యనికీవిషయమై అభిప్రాయభేదము గాన్నింపదు. వ్యక్తులును, సంఘములును, జాతులును, నిటులనే తలంచుచున్నారు. జీవాత్మ గలదని వ్యక్తి ఎటుల గుర్తించునో, జాతీయాత్మకలదని జాతు లటుల గుర్తించుచున్నవి. అందుచే స్వాభిమానము, స్వజాత్యభిమానము, స్వదేశాభిమానము, మానవునకు సహజములు స్వాభిమానము, స్వజాత్యభిమానము, మానవప్రేమ ఒకదానికొకటి విరుద్ధములు గానేరవు. ఒకదానిపై నింకొకటి యాధారపడి, ఒకదాని కింకొకటి దోహద మొసగుచుండును. పునాదుల విడిచి, గృహమును నిర్మించుట ఎటుల యసంభవమో, స్వధర్మమును విడిచి మానవధర్మము నవలంబించుటయు, స్వజాతీని ప్రేమింపక మానవకోటిని ప్రేమించుటయు అటులనే యసంభవము. జాతీయోద్యమము సభిక్షేపించెడివారు, మానవుని సహజస్థితిని సరకు గొనక గాలిలో మేడల గట్టయత్నించుచున్నారు. జాతీయోద్యమమువలన, చెడుగులుదయింప వచ్చును. విశ్వమానవాదర్మమువలన, చెడుగులుదయింపవచ్చును. అంతమాత్రమున, వీనిని విసర్జింప వీలులేదు. స్వాభిమానము, జాతీయమునకు భిన్నముగ నెప్పుడు పరిణమించునో, అయ్యది ఉపద్రవకరమగును. జాత్యభిమానము, మానవప్రేమయు కెప్పుడు భిన్నముగ పరిణమించునో అయ్యది వినాశకరమగును. యూరపుఖండమునందు వ్యాపించిన జాతీయోద్యమము, మానవవినాశమునకు త్రోవ జూపుట కిదియే కారణము. ప్రతిజాతీయు, తనజేమమునుమాత్రమే కోరుచు ఇతరజాతుల వినాశమును కోరకు ప్రయ

త్నముల గావించుచున్నది. జాతీయభావము గడ్డకట్టి, చలనరహితమై, నష్టమునకు కారణ మగుచున్నది. ఇట్టి విపరీతస్థితినుండి యూరపుఖండము బయల్పడుటకే, హైదరాబాదు మహాసభయినది. ధర్మవిరుద్ధమగు జాతీయోద్యమ మెట్టి యనర్థముల దెచ్చిపెట్టుకో విడితమయినది.

ఇట్టి దుస్థితినుండి తప్పించుకొనుటకు యూరపుఖండము అనేకమార్గముల నవలంబించుచున్నది. అనేకసమావేశములను కూర్చి, ఇందునుగురించి దీర్ఘాలోచన చేయుచున్నది. సానారాష్ట్ర సంఘసభలు, వాషింగ్టను సమావేశము, జనోవా సమావేశము మొదలగునవి ఇందు నిమిత్తము యుద్దేశింపబడినవి. కాని, శాశ్వతధర్మము సాధారము జేసికొనకుండుటచే, ఈ సమావేశములు ఫలవిహితము లయినను, ప్రస్తుతస్థితి దుర్భర మని మాత్రము యూరపుఖండమునకు దెలిసివచ్చినది. యూరపుఖండవాసుల మనములు పరిపక్వ మగునపుడు, ధర్మసందేశము వ్యాపించునని, అనుకూల పరిణామము తలస్థింపగలదు. ఇందుల కింకను కాలము గడువవలయును. హిందూదేశపు జాతీయోద్యమమును, యూరపుఖండస్థితిబట్టి, నిరసించుట పాడిగాదు. హైందవజాతీయోద్యమము, మహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద వేరుమార్గము ద్రొక్కుచున్నది. పరులశ్రేయమును భంగపరుచుటకు గాని, ఇతరజాతుల నడగద్రొక్కుటకు గాని, ఇయ్యది తలపెట్టుట లేదు. ప్రేమ, సత్య, ఆహింసలపై నాధారపడి హైందవజాతీయోద్యమము మానవ వినాశమున కెటులదారిజూపును? హైందవస్వధర్మము, ఏమార్గముద్రొక్కవలయునో, ఆ మార్గమునే అనుసరించుచు, ప్రపంచమున కంతకును నాదర్శకమగుచున్నది. నిరాకరణసాధనమువలన, పరధర్మవ్యామోహము దేశమునకు క్రమక్రమముగ తొలగి స్వధర్మానుష్ఠానావశ్యకత గోచరించుచున్నది. నిరాకరణసాధనము, ఎట్టిప్రయోజనము గలిగింపగలదో, అట్టిప్రయోజనము దేశమునకు చాలవరకు గలిగినది. నిరాకరణకార్యక్రమమునందు, మొదట ప్రతిపాదించిన సంశయము లన్నియు, పూర్తిగాని మాట నిజమే. కేవలము విద్యార్థికుల నిమిత్తము నిర్ణయింపబడిన కర్తవ్యమును, వారు బాగుగ నిర్వహించనిమాటయు నిజమే. శాసనసభలను, విద్యాలయములను, న్యాయస్థానములను, ప్రభుత్వద్యోగములను వారు బహిష్కరించియున్నచో, తీవ్రనిర్బంధములతో బనిలేకుండ వ్యవహారము త్వరలో ముగిసియుండెడిదే.

కాని, ఏయద్దేశమునో నీ యంశములను విధించిరో, ఆయద్దేశము చాలవరకు సఫలమయ్యెనని ప్రతిపక్షులు సయితము అంగీకరించుచున్నారు. శాసనసభలకు శారవము లేదనుట, తేటతెల్లము. శాసనసభలు ప్రయోజనరహితములనియు, ద్వంద్వపరిపాలనము నిరర్థకమనియు, సంస్కరణాభిమానులును, అధికార నిర్వాహక పక్షవలంబులును ఎలుగెత్తి చాటుచుండ, వేరునిదర్శనము లేని గావలయును? కొరగాని సంస్కరణములను వెంటనే మార్చివైచుట, యావశ్యకమని, వారు గోరుచున్నారు. తత్తణస్వరాజ్యవాదమనిన, పరిహసించెడి దినములు గతించి, మితవాదులును జన్మింపజేయుచున్నారనుగూడ తత్తణస్వరాజ్యసిద్ధిని కోరుచున్నారు. న్యాయస్థానముల శార్థవము పోయిన దనుటకు, ఇరునదియెదువేలమంది కోర్టులలో వాదించక కారాగృహమును స్వీకరించుటకన్న వేరు నిదర్శన మేమి గావలయును? ఇంకను అరెస్టులు, శిక్షలు చెలరేగుచున్నవి. కాని, నిర్బంధితులు కోర్టుల విచారణారతను గుర్తించుట

లేదు. న్యాయవాద సంఘములు, కోర్టుల అక్రమ చర్యలను నిరసించుచున్నవి. విద్యాలయకారవము గూడ తొలగిపోయినది. జాతీయవిద్యపై సహకారవాదులకుగూడ అభిమానము హెచ్చుచున్నది. మితవాదులు సయితము కాంగ్రెసునందు జేరుచున్నారు. మితవాదులసంఖ్య సన్నగిల్లినది. మద్యపానవిషేషోద్యమము, అన్ని రాష్ట్రములందును ఎల్లవిజయము గాంచెనో, అధికారులు గనుబజ చెడి శరితాశము తెలుపజేయే జేలుపుచున్నది. అందుచే, నిరాకరణకార్యక్రమము, దేశము నానరించిన వ్యామోహమును తొలగించి, పరాధీన శ్రమను పారద్రోలుచున్న గనుల కేవలత్రము సందేహము లేదు. నిరాకరణకార్యక్రమము అపజయము గాంచెనుట, ఆవిశ్వాసమునకు ఫలితము గాని వేరుగాదు. నిరాకరణము, ప్రజలవ్యామోహమును తొలగించినపిమ్మట, వారిదృష్టి సహజముగ నిర్మాణమునకు మరలును. నాస్తికభావము నుండి ఆస్తికభావ ముద్భవించును. తనది కానిది ఎద్దియో, జాతి గ్రహించినపిమ్మట తనకు జేరినదేదియో గ్రహించుటకు పాటుబడును. పరధర్మమును జాతి విడనాడనపుడు, స్వధర్మ మేదియో గ్రహించి దాని ననుష్ఠించుటకు సహజముగ బూనును.

నిర్మాణమునకు తగు సమయ మేతెంచుట చేతనే, నిర్మాణకార్యక్రమమును ఏర్పరుచుట తటస్థించెను. వెనుక నిట్టి నిర్మాణకార్యక్రమమును ఏర్పరచియుండలేదా, రాజకీయముగ నది ఏమిలాభించె నని ప్రశ్నింపవచ్చును. ఇప్పటియంతములే దాదాపు వంగదేశవిభజనసమయమునందు సూచించబడినను, అయ్యవి పరధర్మము నాధారపరచికొనియుండుటచే, ఫలప్రదములు గాక బోయెను. నేటి నిర్మాణకార్యక్రమము స్వధర్మముపై నాధారపడియుండుటచే, ఫలము గాక మానదు. కేవల నిరాకరణముపై జాతీయదృష్టి నికమీద నిలిపియుంచబనిలేదు. నిర్మాణమును పూర్తి జేయవలసినయవసర మధికముగ గద్దు. జాతీయవిద్యను వ్యాపింపజేసిన కొలదియు, విజాతీయవిద్యాబహిష్కారము చేకూరును. పంచాయతుల నిర్మాణము, న్యాయస్థానబహిష్కారమును సిద్ధిపజేయును. కద్దరు నిర్మాణమువలన, సర్వాభివృద్ధిములును నెరవేరును. ప్రస్తుతి కార్యక్రమము, వెనుకటికార్యక్రమపు అపజయమునకు చిహ్నముగాదు. దాని విజయమున కిది సహజఫలితము. నిరాకరణ, నిర్మాణ శబ్దముల నిజభావమును గ్రహించెడినా రెవరును మహాత్ముని యుద్దమవిజయమును గూర్చి సందేహింపజాలరు. మహాత్ముడు దూరమాలోచించి, ప్రస్తుతకార్యక్రమము నెర్పరచి, స్వరాజ్యాశ్రమమునకు జనెను. దానిని మార్చుటగాని, అందును గూర్చి సందేహము జూపుటగాని, ఇంకను వెనుకముందాడుటగాని, మహాత్ముని నకారనపరచినటులగును. ఎంతకాలము, ఆలోచనలతో ప్రాద్దుబుచ్చుట? ఎంతకాలము, డోలాయమానమానసులుగ నుండుట? ఇప్పుడు కనుగొనవలసినది, స్వరాజ్యవిధానములతారతమ్యము గాదు. కార్యక్రమముల పరిశీలనము గాదు. కార్యానుష్ఠానమే, భారతీయుల ప్రధానకర్తవ్యము. వారు గనుపరుపవలసినది, నిరంతరకార్యదీక్షగాని వేరుగాదు. ఆలోచనలకును, తర్కమునకును ఒకమితము గలదు. హాస్యో నిక కాలము గడపుటకు వీలులేదు. శాశ్వతధర్మమును, మహాత్ముడు పడేశించియుండెను. మహాత్ముడు సూచించిన విధులను, దేశ మేతనమున నిర్వహించునో, ఆక్షణముననే స్వరాజ్యము సుప్రతిష్ఠితమగుననుటకు సందియము లేదు. దేశభావిభాగ్యోదయ మంతయు, ప్రజలపై

నాధారపడియున్నది. అత్యంతానుకూల మగు సీసమయమును జారవిడచి, దేశమున కనర్థదాయకము.

వ్యత్యాసము

ఆంగ్లదేశపు బజ్జెటునకును, హిందూదేశపు బజ్జెటునకును భేదము జూచిన, రెండుదేశముల పరిస్థితులకు తారతమ్యము దెలియగలదు. హిందూదేశమునందు ఆదాయమునకన్న వ్యయ మధికము. దిగుబాటు విశేషముగ గలదు. మిలిటరీ ఖర్చు, రాబడిలో సగమునకన్న పైగనున్నది. దీనిని తగ్గించుటకు మార్గములేదు. అందుచే పన్నులను విధించుటయే మార్గమగుచున్నది. కేంద్రప్రభుత్వమునకును, రాష్ట్రప్రభుత్వములకును, క్రొత్తపన్నులను విధించుటయే శరణ్య మగుచున్నది. దేశభ్యుదయముకొరకు, పన్నులను నెక్కుచుగ భరించుటకు నేర్చుకొనవలె నని, ఇటీవలనే ఇండియాప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకసభ్యులొకరు చెన్నపురిలోబోధించియుండిరి. ఇంగ్లండునందు పరిస్థితులువేరు. గెడ్డిను కమిటీవారు, వ్యయమును తగ్గించుటకు మార్గముల నరసిరి. మిలిటరీ వ్యయము గూడ తగ్గించబడెను. నేటిదినుము బజ్జెటు ఇంగ్లండునందు ప్రవేశపెట్టబడును. క్రొత్తపన్నులను విధించుటకు మార్గము, ఆంగ్లప్రభుత్వమువారు ఇదివరకుండిన పన్నులను సయితము తగ్గించబూనుకొనిరి. ఇకంటాకు, పంచదార, తేయాకు, పోప్టులేట్లు, వినోదములు, మొదలగు వానిపై నిదివరకు వైచుచున్న పన్నులను తగ్గించెదరు. ఈరీతిన ఆరుకోట్ల సవరణల తగ్గదల గనుపించుచున్నది. మనదేశమునందుంటులగాక, ఇకంటాకు, పోప్టులేట్లు, కిరసనాయలు, పంచదార, మొదలగు వానిపై నిదివరకు వైచుచున్న పన్నులు వృద్ధిచేయబడినవి. చూడ గన్నులుగలవారి కెల్లరకును, ఈవ్యత్యాసము గనుపింపకమాకదు. పన్నుల హెచ్చుదలకు కారణమేమి? వ్యయాధిక్యమే ముఖ్యకారణము. టైము ఆఫ్ ఇండియాపత్రిక ఇందువిషయమై ప్రధానవ్యాసమువ్రాయుచు, ఇండియాప్రభుత్వమువారు దుబారాఖర్చు జేసి పన్నులను పెంచకుండ మితవ్యయము జేయునట్లు వారిని బలవంతపెట్టవలయుననియు, లేనియెడల ప్రతివత్సరమునను తగ్గదల గనుపించును కొంతకాలమునకు హిందూదేశము వివాలాదీయుననియు, హెచ్చరించుచున్నది. కాని, వ్యయమునందు విశేషభాగము మిలిటరీ వ్యయముగనుండ, దానిని ఏమాత్రము తగ్గింపగూడదని ప్రభుత్వమువారు పట్టుదల జూపుచుండ, మరియొక విధముగ దానిని తగ్గించుటకు వీలుపడకుండగ, హిందూదేశమునకు ద్రవ్యసప్తము గలుగుటయు, దివాలా ఎత్తుటయు, ఎటులదప్పునో తెలియకున్నది. ప్రజాభివృద్ధి సనుసరించి, ఆయవ్యయము జరుగుటకు, సత్వరస్వరాజ్యసంపాదనము దప్ప, వేరుమార్గము గనుపించుట లేదు.

స్వాంత్ర్యనిరోధము

వేరొకచో ప్రచురింపబడిన తులినార్త బట్టి, గంజాముమండల కాంగ్రెసుసంఘసభ ఎటుల చెదరగొట్టబడెనో గ్రహింపవచ్చును. మండల కాంగ్రెసుసంఘ సాంసత్పరకసభ 28 ఏప్రిలు తేదిన కెక్కలిలో సమావేశము గావలసియుండెను. అయ్యది బహిరంగసభ గాక, కమిటీసభ యగుటచే, ఇతరులకు దానియందు ప్రవేశ ముండజాలదు. వివిధ ప్రదేశములనుండియు సభ్యులొసభకు విచ్చేసిరి. పోలీసు బంట్లోతుల దీసికొని సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు గారు సభలోబ్రవేశింపగోరిరట. ప్రైవేటుసభయగు

టచే, సభ్యులకు మాత్రమే దీనియందు ప్రవేశముండుననియు, ఇతరులు రాగూడదనియు కార్యదర్శి చెప్పెను. అధ్యక్షులగు కృష్ణమూర్తిపంతులు గారు, సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారు వ్రాసిన లేఖకు బదులు వ్రాయుచు, సభ కేవలము కార్యనిర్వహణము కొర కుద్దేశింపబడినదని తెలిపినను, పోలీసువారు ప్రవేశించుటకు బట్టుపట్టి వాంటిరులను అరెస్టు జేసిరట. దీనిని సుకుజేయక సభను జరిపి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమునకు సభవారు క్షతి నిధుల నెన్నికొనిరి. కాని మరల కొంతసేపగు నప్పటికే సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు గారు కొందరు పోలీసుభటులతో సభలో బ్రవేశించిరట. అంతట సభను చాలింపవలసినవైనను, కమిటీమీటింగులను సయితము యథాప్రకారము జరుపుకొనుటకు వీలు లేకుండ ఆటంకములు గలిగించునపుడు, జన్మన్వృతం త్ర్య నిరోధము ఆంగ్లదేశమున మితిమీరె నని గ్రహింపవచ్చును. దీనిని లా, ఆర్డరులరక్షణయనుట, పరిహాసాస్పదము. ఇట్టి దుస్థితి దేశమునకు తొలగుటకే సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధిని దేశము ఆతురముతో గోరుచున్నది.

స్థానికవార్తలు

దివాన్ బహదూరు పట్టు కేశవశిల్లగారు:- ఫీజీకి వెళ్లియుండిన దివాను బహదూరు కేశవ శిల్లగారు ఏప్రిలు 28వ తేదీని న్యాయాధ్యక్ష నగరము చేరిరి. అచ్చటనుండి శిల్లగారు మే 2-వ తేదీని లండను నగరమునకు బయలుదేరుదురు.

శ్రీచిత్రగుప్త స్వామి దేవస్థానము, కంచి:- 1922 మే 9వతేదీ మంగళవారమునాడు యథాప్రకారము స్వామికి వివాహమహోత్సవమును మహాభిషేకమును జరుగును. ఆంధ్రులును దైవాశీర్వాదముల గొన రావచ్చునని దేవస్థానకార్యదర్శి వ్రాయుచున్నారు.

కృష్ణలీలలు:- సుగుణవిలాససభవారు సినిమాత్రీ 'కృష్ణలీలలు' అను నాటకమును తెలుగున నర్చుకొనుగ ప్రదర్శించిరి. కృష్ణశాత్రమును ధరించిన ముద్దుపట్టుక, సుమయోచితముగ భావముల ప్రదర్శించి చూపణలు మనముల రంజింపజేసిరి కారాగారములో చనుదేవదేశకీదేవులు కృష్ణుడుదయించినపుడు కంకుడు వర్షం నుగ వాయుని శోకముతో గుండుయండ భగవంతుడు శ్రీ కృష్ణభగవానులు శంఖచక్రగదాధుడై, పీతాంబరధారియై ప్రభాకృతమాయెను. అవిహమును జూచినపు డెంతటి నాస్తికులైనను భగవంతుడు మానవాతీతుడు ఒకడు గలడని నిస్సంశయముగ నమ్మితిరెదరు. కంపాత్రధారియు తన దుష్టత్వమును బాగుగ ప్రదర్శించి, శుభ్రుడుకరు కృష్ణుని దలుధిక్కరించి ఆశ్రయము సారించి, కిదప కృష్ణునియాకారమునే యంతటనుగనుచు కంకుడుచేతనవాట్య మెంతయముచ్చటగునందెను. నాటకమంతయుమొత్తముమీదబాగుగ ప్రదర్శింపఁబడినట్లు కల సంతకాలమును భగవదుచ్చులు జేసి యానందింపజేసెను.

తారాబాయి సర్కసు:- యువశిష్టమైన తారాబాయి సర్కసువారు తమ ఆభ్యుద్యుతమైన ప్రదర్శనముచే నిన్నటిసాయంత్రము మద్రాసు పురవాసులకు ఆమితమైన ఆనందమును కలుగజేసిరి. ప్రదర్శనమును ప్రారంభింపకమునుచే చేరాయంత్రము ప్రేక్షకులచే క్రిక్కిరిసియుండెను. సర్కసు అను నామధేయముతో వచ్చువాటివలె గాక వారి అమృతశక్తి సామర్థ్యములను జూపి ప్రేక్షకులను రంజింపజేసిరి. జపాను సోదరుల ప్రదర్శనములు మిక్కిలి ప్రశంసార్హము. అట్లే మళియాలి సోదరులు, శస్కా సోదరులు చేసిన వ్యాయామ ప్రదర్శనము ప్రశంసార్హము. జపానుసోదరియులచే చూపబడిన బాలనిద్ర ఆత్యద్భుతము. ఈసర్కసు హిందూదేశపు రసపుత్ర నారీమణి యగు శ్రీమతి తారాబాయిగారిచే నిర్వహింపబడుచున్నను, పురుషులచే నిర్వహింపబడుచున్న నాటికంటె బాగుగా నున్నదని చెప్పుక తప్పదు. ఆమె అద్భుత ప్రదర్శనములను చూపి ప్రేక్షకుల మనస్సును రంజింపజేసెను. హిందూనారీమణిచే నిర్వహింపబడుచున్న సర్కసును ప్రతి హిందూదేశయుడు చూచి, ఆనందించి, తగు ప్రోత్సాహ మొసంగుకడము.

భయనివారణ గాథ సంగ్రహము

మే 6 వ తేదీన ఈ ప్రతికయందు, గుంటూరు విశేషమున ప్రాయశాపిత వ్యాస మొకటి ప్రకటింపబడినది. గుంటూరునందు ప్రజలు భయనివారణ గాథ చెబిపోయి రని యాతడు కల్పించెను. ఇదివఱకు గుంటూరు కాలము సుఖ కావ్యదర్శనమున వచ్చి, వి. శుభాగ్రామము గుంటూరు నిజ పరిస్థితులను వెలుపుచు నా వ్యాసమునకు ప్రత్యుత్తరము నందిరి. గుంటూరు విశేషమును వెలిపిన విషయములు చాలవరకు అపార్థమయినట్లు ముద్రయైనందున, ప్రస్తుత కార్య నివారణల కవ్యాస మొనర్చుచున్నవనియు కార్యదర్శి గారు వెలుపుచుండిరి. గుంటూరు విశేషమును వెలిపినట్లు భయ నివారణ గాథ చెబిపోలేదనియు అసహాయాద్యమావలంబ కుల పంతులందు సంగ్రహముగాలిగినదియు నీయన వెలు పుచుండెను. సంగ్రహమున నావార్తలన్నియును సుపయోగించి నదియు వారవెలిపిన ఈ క్రింది విషయములవలన వెలియగలదు.

1. ప్రాసాదపాడు తేయదురను భయముచే, జరిగిన విషయములను విచారించుచు కెవ్వరును వెనుదిరిగలేదు. ఆ విషయములు యధార్థము లనటకు నిదర్శనములు గలవగు చుట కష్టముగ నున్నది. కట్టిపడతులు యధార్థములని ప్రకటింప జాలరు.

2. వెదవంధిపాడు ఫిర్యాదులందలి పన్నుల నిరాకరణాద్యవనాయకును ప్రభుత్వమునానికి ప్రాచీనమైన జామీను నిచ్చి జైలును తప్పించుకొనిన విషయము యధార్థమే. అందుచే నికమిద నే బాహ్యకేతనమును ఈ యాద్యము నందు పట్టానదని విశేషమును వెలుపుట అసంభవమని నవమాన పరుచుట.

(3) మునిసిఫలు అధ్యక్షునిని కత్తెరు బద్దామ అని తిట్టినది నికమిద మాత్రమే. ఈవదంతి చాల సజ్జముగ నున్నను బుజువుకేయట అసాధ్యమని తలచుచున్నాను.

(4) పన్నుల నిరాకరణము నాపివైచి నప్పటి నుండియు, బడ్జెట్ ఫిర్యాదుల చాటినుండియు సమాజములు గాని యూరేంపులుగాని జరుగుటలేదు. అందుచే గాంధీ మహాత్ముడు జేయున అరచుటకు తరుణము సంభవించలేదు.

(5) జిల్లా కాలెగ్రసు సంఘమునకు తిరిగి ఎన్నికలు జరుగవలసిన కాలము చాటిపోయిన మాట నిజమే కాని దానికి గూడ నికలవరమే కాణముగాని కార్యనిర్వాహకులు తగినంత మంది లేకగారు!

(6) విదేశకర్తృత్వముల దిగుమతిని గురించి విశేషమును వెలిపిన విషయములు చాల ప్రారములుగ నున్నవి. ఉత్సాహ మునుకమ్మనన్నప్పుడుగాడ విదేశకర్తృత్వముల దిగుమతి జేయుట, కొండవూపుమే వాడటము జరుగమనే యున్నవి. విశేషమును వెలిపిన రీతి చాల సహాయకరముగ నున్నది.

(7) కాలెగ్రసు కార్యాలయము ఇప్పుడు చాలవరకు భగ్నమై యుండుట నిజమే. దాదాపు కార్యనిర్వాహకు లందరును ఖయిదులగు నుండిరి. నూతన కార్యనిర్వాహకు లాస్థానముల నాక్రమించిరి. కాని ఇదివరకుగల దదవిదలును, ఆర్థికములను ప్రస్తుత మనవరము లేకపోవుటచే నవి గానింపజాలవు.

గుబ్బారావుగారు గుంటూరును గురించి వెలిపిన భయము విశేషమున కభయముకంటె సరిగ నున్నదని మేము సంకల్పముల మె తిమి. గుంటూరునందును ఇతర ప్రదేశములందును గూడ కలవర ముండవచ్చును. దీనినే భయనివారణక పరిగణింపవచ్చును. ఈ కలవరమిపు డదృశ్యమందుచున్నది. నిర్వాణకార్యక్రమముయొక్క విలువను ప్రజలు గ్రహించినకొలది ఉత్సాహము అభివృద్ధికొందు చున్న నూతనము గానించుచున్నది. చారిత్రా దుంతముల వలన అకస్మాత్తుగా గొప్పమార్పును జేయవలసినవైచును. అందు వలన సంభవించిన పరిస్థితుల కనుకూలముగ ప్రజలు తమ దృక్ప థముల మార్పుకొన జాలకపోయిరి. కొంతకాలమువరకు ప్రజలు దామిక్కుడ నుండికొ గ్రహించజాలక నిర్భాంతపోయిరి. అందుచే నికలవరము గలిగెను. ఇది తొలగిపోవుచున్నది. అనుభవముగల కార్యనిర్వాహకులలో చాలమంది జైలునందుండుటచే ఈకలవ రము అధిక మగుటకు పీఠుతిగెను. నూతన కార్యనిర్వాహకులూ ప దవుల నాక్రమించిరి. కాని వీరు తమమార్గమును స్వయముగ చక్క జేసికొని అనుభవమును సంపాదించవలెను. ఇందులకు కొంతకాల ముపట్టును. వీరు త్వరలోనే అనుభవమును సంపాదించి నాయ కత్వబాధ్యతలనొంది తమ కార్యనిర్వాహమున ప్రకాశించెద రను నమ్మకము మాకు గలదు. అసహాయాద్యమావలంబకులు గావించుచున్న ఇట్టి పోరాటమునందు వారు ప్రతిజ్ఞమును

నిర్బంధవిధానమును నిరసించుచుండవలెను. అందుచే నప్పుడప్పు డు కార్యనిర్వాహకులు మారుచుండుదురు. ఈమార్పులవలన అప్పు డప్పుడు ఊణకాలము నుండవచ్చును. వీరుచుండును అసహాయాద్యమును తీవ్రముగ ప్రచారమునందున్న స్థానములం దెల్ల గది యుండక తప్పదు. తమ సిద్ధాంతముననుసరించి, వై యధికారు ల నూతనలను, విరుద్ధముగ నుండు కార్యముల నొనర్చుకుండ మాత్ర మునహాయాద్యమావలంబకులు జాగరూకతతో నుండ వలెను. చివర కన్నియు సరిగనే పరిణమించును. దేశమునందు రాజకీయ నైతిక సంకలనము గలిగిన దనట కట్టి సంతోషమును లేను. భారతీయులు తిరిగి సుఖమైన పథము ముగిసి పూర్వ రాజకీయములతోడను పాశ్చాత్యమార్గములనే యనుకరించుట తోడను కాలము పుచ్చ సాధ్యమగునా? దౌర్జన్యరాజ్యవ్యవస్థ నూతన సిద్ధాంతమును, జాతీయ ఉత్తమసంస్కారమును ప్రజల యందు చాటుకొనెను. మన నింతవరకును బానిసత్వమునకుంచిన కత్తుల నన్నిటిని ఇది తుడిచివేయును.

మితవారణము

18 వ తేదీన వారతాళము జరుపకుండ జేయుటకు నేల ముల్లామేజిస్ట్రేటుగారు గావించిన ఆక్రమయత్నమును త్రువను కల్పించితిమి. ఈ యత్నమును మదరాసు కలెక్టరుసంఘమునా లేక గ్రీముగ సముక్తముగ నె నిరసించిరి. ఇట్టివలెందు వారతాళ ము నువ్వించుచు కరపత్రములు, పోస్టల్స్, నోటీసు ప్రదర్శన ములు మరయే ఇతరకార్యములను నొనర్పరాదని ఆయుత్త్యు నందు వెలుపబడినది. కల్పించుకొనిన సిద్ధాంతముల నను సరించి కాలెగ్రసుసంఘమువారు ఇదివర కచ్చువేసిన పోస్టల్స్ ను గూడ మానుకొనిరి. అన్నియు దిగిమింగుమేజిస్ట్రేటు వారియ త్రువనుక వ్యతిరేకముగ నుండు నేమోయను కారణముచే కాం గ్రసుసంఘమువారు జాతీయదినమును గురించి ప్రజలకు వెలు పుటకు గాను కాంతిసెలకుల నైనను బంపలేదు. కాని ఇదివరకు వలెనే నేలము సంపూర్ణవారతాళమును జరిపెను. జాతీయభావ ము ప్రజలహృదయమధ్యంబుల నాటుకొననియెడల నిట్టి సా ధ్యమయ్యెడిదిగాదు. ప్రజలు గావించు వారతాళ విజయమునకు కాలెగ్రసు ప్రచారకులచే ప్రజలను బలవంత పెట్టుటయే కారణ మని ప్రభుత్వమువారు పదేపదే తెలుపుకారణముయొక్క యధార్థ మిందువలన వెలియవచ్చును.

గుంటూరుమేజిస్ట్రేటు నేలముమేజిస్ట్రేటును మించిపోయి ఈసందర్భమున సాయుధదళమును తనకు పొసటగ జేసుకొనెను. ఈయన ప్రతిఘటనకర్తలను పోలీసు కాపలాదార్లను నియమించి తాను ఉపాధ్యక్షులవలెను దలచుచున్న కత్తువులు బయటకు పొడ నూప సాహసించిరని చెందాడి పారబోలుటకు తనవద్ద రిజర్వు దళము నుంచుకొనెను. గుంటూరుసాపు యజమానులు వివేకమే పరాక్రమముగన్న సజ్జమైనదని యెంచియో లేక ఇందులవలన సం భవించువిచిత్రము నానందింపవలెందయో మెపులను దెరచియుం చిరి. కాని మే జిస్ట్రేటు పెండ్లి కుమారుడు లేకుం డా వెండ్లి కుత్తి ము లాన ర్చెను. ప్రజలలో నొక్కరైనను పాపము మేజిస్ట్రేటుగారికి యువ కారమొనర్చి ఏవేం వదార్థము లు కొనుటకైనను గృహమును వీడి వెలుపల రాలేదు. అవును. మేజిస్ట్రేటును, అధికారులను సన్నిలమొనల నుపయోగించి తాముజెప్పి ట్లు ప్రజలూహ్యవలె నని నిర్బంధించుట భయపెట్టు టగాదు, బలవంత పెట్టుటగాదు. అంతియగాక, తమవారినండి తమ్మును రక్షించుకొనుట యెట్లో తెలియని ప్రజలకు ఇదియొక నేరయొనర్చుట. దుకాణములదెరచి మూలవలె దుకాణదారు లందు కూర్చుండుట, దుకాణము ముందు సాయుధదళములు ఒక వైపునను నిర్మాణమ్యములగు వీధు లొకవైపునను చాలవంతయును ప్రదర్శనమయ్యెను. ఈరంగము ప్రతిమను యేఫోటోగ్రాఫరైనను దీనిగ నిన బాగుండును. ఏదియెట్లున్నను ఇకమిద వార్తలు దినములందు చక్కదీసికొనువారి కిదియొక నిదర్శనముగ నుం దివచ్చును. గుంటూరునందు వింత వారతాళము వింతవిధముగా దయాద్రువిత్రులగు స్థానికాధికారుల చల్లని నీడక్రింద ఒరిగెను కలకత్తా సమకాలికపత్రిక సహాయమునకు నచ్చుట మాకలకత్తా సమకాలికపత్రికయొకటి వారతాళములగురించి అంచుముఖముగ 18 వ తేదీ కలకత్తావారతాళమును గురించి యిట్లు వ్రాయుచున్నది "ఈయంధ్యమును తొలక యువదళ కరములూ గమనించి ప్రభుత్వమువారు కల్పించుకొని వీరిని సం పూర్ణముగ వణికివేయవలెను." ఈకార్యము నిర్వహించుటెట్లు? ఇదిచాల తేలికయైన కార్యమే. వారు వ్యాయకాస్త్రము నొకమారు గమనించి, ప్రజల పిచ్చి చేష్టల యెడల నుదాసీతన జూపకుండ నుండియెడల నిజ చాల ముసాధ్యము. "వారతాళమును గమనింపవలయునని యుద్వేగించువారలను అట్లుజేయకుండ నిర్బంధించుటకు, ఇదియను పీనుకొందు, పాపి

జరుగోద్దుల ప్రకారము మేజిస్ట్రేటున కధికారము వీరుబడినది. వా రట్టికాస్త్రము లొనర్చుటవలన ప్రజాకాంతిని భంగము గలుగునని దలచుచుండిననీ మూము మేజిస్ట్రేటు తెలిపినయెడల జాలు ను. అంతటితో వ్యాయకాస్త్రము సంబంధించినంతవరకు కార్య ము ముగియును. కాని వివేకమును, వ్యాయకాస్త్రమును తనచే తులం దుంచుకొనియు ఇట్టి గొప్పపాపముల నొనర్చుచుండు భారతదేశమందలి బ్రిటిషు పరిపాలకులయందలి విచిత్రచర్యల లొనిది నొకటి" సమకాలికపత్రిక ఇట్టివ్రాచకల కాలము చాటిపో యినదని గ్రహించుట లేదు. నేలం జిల్లా మాజిస్ట్రేటుగారు సరిగ నీ పద్ధతినే యవలంబించి ప్రవ ర్తిండుటజూడ, గొప్పవాండరికిని ఒకవిధమగు నాలోచనలు లుగునను పురాతనవాక్యము బుజువాయెను. కాని మానవకా లికపత్రిక నూచించి నటులనే, వ్యాయవివేకముచే ప్రేరేపింపై నేలముజిల్లామేజిస్ట్రేటుగారు తమస్థానమునుండి ఒక అంగుళ్ళ మైనను వెనుకకు గ్రక్కపోయినను నేలమునందు వారతాళమును తప్పిం ప లేక పోయెను. మా సమకాలిక పత్రిక ఇకమిద నెట్టివ్రాచకల గావించునో? గుంటూరునందు మేజి స్ట్రేటునలంబించిన చర్యవైపును మరదిమైకు నూచించు నేమో, గుంటూరు అనుభవములను గంపిస్తే నందెనో లేక గుంటూరు చర్య కలకత్తాయందు విజయము నందు నేమో యని వెలికి కొనుటకు తిరిగి అచ్చట పొడ నట్టిదవ్యును ప్రోత్సహించు నేమో? సామాజ్యములొని కల్ల రెండవపట్టణముగు కలకత్తాయం దా పరీక్ష జరుపుట యెచిత్రమే కాని ఇదిగూడ విఫల మై నయెడల నేమి గ తి? కలకత్తాయందు ను ఇతరగొప్ప పట్టణముల యందును నిట్టి కార్యము లొనర్చి ప్ర జలను మేల్కొల్పవలసినదే. మా సమకాలికపత్రిక నూతన లు ఆధునికకాల జనకు దగియుండ లేదని వోచుచున్నది. అం తియగాక అందులకు వెలుపబడిన కారణములలో నొక నొకటి: సంబంధము లేదు కాని గుంటూరు మేజిస్ట్రేటుగారి "వ్యాయస మృత" చర్య నను సరింప నెల చిన యెడల వారికి రెండడుగులు వైకి జని సాయాధ మాన్త్రు లగు నైనికులను వీధులలోనికి పంపి ప్రజలను బలంతుముగా "చట్ట సమ్మతముగ" లాగుకొనివచ్చి దుకాణములందు సరకులగొని పించి వారు వారియెడల నొనర్చుకొనవలసిన విద్యుత్కధర్మము నేర్పవచ్చునని నూచించెదము. వారతాళదినములందుగూడ నిట్టి వ్యాపార మొనర్చుట అధునికనాగరిక కార్యకర్తము. ఇట్లొన ర్చుక పోయినయెడల భారతదేశము తిరిగి ప్రాచీన దురదృష్ట కాల ములొనికి పడిపోవు నేమో!

అంతింకంటె నాకు మరణము మేలు

అస్సాము నాయకుడగు శ్రీయుత తరుణరాముపోతనుగారు వారినివాసస్థాన మగు శిల్పూరు జైలులునుండి అప్పడప్పుడు మహాత్మునకు జాలులు వ్రాయుచుండును. ఈ జైలునకు వీరు సాధక ఆశ్రమమని నామమిడిరి. అట్టిజాలులలో నొకటి మహా త్మునికి శిక్షవిధింపబడిన తరువాత జేరెను. నిర్వాణ కార్యక్రమ మును సాగించుటయొక్క యావశ్యకతను గురించి ఆయనకొన్ని విషయములు వెలిపెను అకాంతి గల ప్రదేశములందు గత ఫిబ్ర వరీమాసమున కాసనాతిక్రమణము నాపివేయుటను వారు సం పూర్ణము గ నామోదించిరి. దౌర్జన్య రాహిత్య వాతావరణముండనిది అ సహాయాద్య మును పనిజేయజాలదని వీరునుభిప్రాయము. కాసనాతిక్రమణ ముపివేసిరిగాన సంగ్రామము ముగిసినదనియు ప్రజలు తమతమ మామూలుపరిస్థితులలోనికి జేరవచ్చునని యెంచరాదని చార్జిట్టు వెలుపుచున్నాడు. "వ్యాయవాదవృత్తిమాత్రమే తిరిగి సాంఘి కుటకు నెలుపలకు వచ్చుటకంటె నేనిజెయులందే మృశించె దను" ఇట్టి దృఢనిశ్చయాలగు నాయకు లుండగా భారతదేశము భయపడనక్కరలేదు. మాపాతకులకొరకు పోకను గారి జాలు నీ క్రింద ప్రచురించుచుంటిమి.

మహాత్మాజీ:— అభిలభారత కాలెగ్రసుసంఘమునందు చాల ప్రతికూల్యము జూప బడినప్పటికిని బడ్జెట్ ఫిర్యాదు లం గిరింప బడినందులకు సంభవించుచున్నాను. ప్రజలయందు గల యాద్రేకము నుపశమించినపిదప కాంతిచిత్రముతో పరిస్థితుల విచారించుకొని దృఢసంకల్పముల గావించుకొనుటకు ఉద్రేక రహితపరిస్థితు లవసరము. ప్రభుత్వమును వెంటనే యొక్క పర్యామము డొంగ్రోగదమని, ఉద్యమనూత్రమును గ్రహించు కుండ ఉద్రేకమాత్రము చేతనే యుద్ధమములొనికి ప్రవేశించిన వారికిని నిరుత్సాహముగ నుండవచ్చును. వీరు ఉద్యమమునుండి వెనుకబడవచ్చును. కాని యుద్ధమతంత్రమును గ్రహించినవారు, సంపూర్ణకాంతి వాతావరణమున దప్ప అసహాయాద్యమును నిలువజాలదని నులరుముగ గ్రహించుకు.

63

ప్రశ్నలు 27:— దన్యర్థముందు రాత్రిపూట కొందరు నాత్మ గావింపబడిరి. సాయుధసామ్రాటగు కొందరుపురుషులు పట్టణమును ప్రవేశించిరి. రాత్రియందు ఈవాకిళ్లబద్దములు వివరింపగా బాంకీమలనద్ద నిరుత్సాహముల నైసికులను జూరారుకొనుచుండెదని ప్రకటించిరి. కిటుమాంసు (స్వాతివాడి) ౩ (రసాయన కాస్త్రజ్ఞుడు) బట్టిమదిగార్లు చంపబడిరని యాదనమును తెలియజేసెను. ఇంక కొందరికి గాయములు తగిలెను.

బళ్లారి కోటాచలం | శ్రీనివాసరావుగారి చేరచింపబడిన

(2222-875)

పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహా
రావుగారిచే రచింపబడినది

గ్రంథములు—నాటకములు

వర్మదాపురుషునియము!	0-12-0
రాధాకృష్ణనాటకము	0-8-0
కోకిల	0-12-0
విప్రనారాయణ	0-12-0
వనవాసరాఘవము	0-12-0
విజయరాఘవము	1-0-0
కళ్యాణరాఘవము	0-8-0
బుద్ధబాధసుధ	1-0-0
బుద్ధవివాహము ప్రహసనము	0-8-0
హాస్యవల్లరి	0-12-0

(అచ్చులో నున్నవి)

సాక్షి 1 వ వాల్యూము, 2 వ వాల్యూము,
మూడవవాల్యూము. [3513]

పూర్ణిమముద్రక—నాటకములు

వలయువారు, పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులు
గారు, పితాపురం. అని వ్రాయవలెను.

అపూర్వరాజకీయ గ్రంథములు

1. పుష్పాంజలి (భావగీతములు)	1 8 0
2. తిలకుమహాశయుని సంపూర్ణ ఉపన్యాసములు	2 4 0
3. గాంధీమహాత్ముని సంపూర్ణ జీవితము	1 8 0
4. ఆంధ్రమాత (రాజకీయనాటకము)	1 0 0
5. స్వరాజ్యపతాకము	1 0 0
6. సంస్కారణి	1 0 0
7. స్వరాజ్యధ్వజము	0 12 0
8. స్వరాజ్యరథము	0 8 0
9. గాంధీ మహాశయము	0 8 0
10. ఆలీ ప్రభుతులనిర్బంధము	0 10 0
11. ఆసియాఖండవిజ్ఞానసామ్యము	0 8 0
12. నిరాకరణోద్యమతత్వము(ఆంధ్రమాను)	0 6 0

అధికమున ప్రకటింపబడు రాజకీయ గ్రంథము లన్నియు
మావద్ద దొరకును.

(3402) ఉపేంద్రప్రసాదరాజులయము,
17, నారాయణ మొదటిపేది, మదరాసు.

స్వరాజ్య పద్యములు, పాటలు.

1. మహాత్మాగాంధీ ప్రబోధపద్యములు	0-1-0
2. మహాత్ముని దిన్యవాణి (నవనము)	0-1-0
3. భారతమాతపలుకులు (పాట)	0-1-6
4. స్వరాంజ్ఞానోద్యమము (నవనము)	0-1-6
5. దేశీయపదము (చక్కని పాట)	0-2-0
6. ఆంధ్రపాదము (పద్యరత్నములు)	0-2-0
7. సంజాబుపాట (బాబ్బిలి కథనల)	0-2-0
8. దేశీయ కీర్తనలు 40 (పాటలుగలవు)	0-3-0
9. రామదండుపాట (రాధమజన)	0-3-0
10. స్వరాజ్య ప్రబోధపద్యములు	0-3-0
11. మహాత్మాగాంధీ జీవితము	0-3-0
12. స్వరాజ్య భజనకీర్తనలు (60 గలవు)	0-4-0
13. లోకమాస్య బాగ్గం తిలకు హరికథ	0-8-0
14. స్వరాజ్యదర్శనము (కాంగ్రెసుకథ)	0-3-0

ఇతర స్వరాజ్యగ్రంథములు మావద్ద గలవు
స్వదేశపుస్తకశాల, గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

ప్రసిద్ధిగాంచిన గ్లోబ్ కంపెనీవారి
నేలిముద్ర పేయు సామానుపెట్టె
వెల రు 1-2-0
(32-8) గ్లోబ్ కంపెనీ, గుంటూరు.

శాఖా సభలు

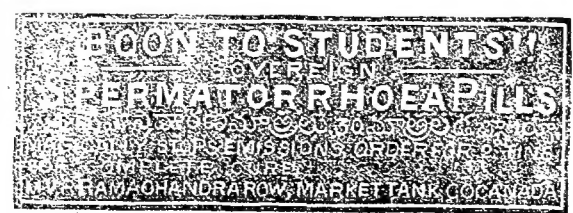
నేన, నాడుటు:బును, నాశాఖ, నావర్ణము, నామత
స్థులు, నాదేశీయలు, మానవజాతి, నమస్తేనరాసులు - అను
యీమొదలగు మెట్లు చిన్నవలయునుండి అభిరుచలయును
వరకు, ఒకదాని నొకటి చుట్టుకొనుచుండి (Concentric
Circles), అని ప్రతిపత్తి మొక్క స్వీయభిమానము యీలయ
ముల నన్నిటిని చాటుటయే, అతని నైతికాభివృద్ధికి ముఖ్యలక్ష
ణము. తుదివలయునువరకు తనప్రేమను ప్రసరింపజేసి జానిని
ఆచరణలో పెట్టగలవాడు, బ్రాహ్మసిద్ధిని పొంది మోక్షమున
కర్మడగుటకు సందియములేదు. సామాన్యముగా శాఖాభిమానము,
వర్ణాభిమానము, మతాభిమానము మనలో పాదుకొని యుండుట,
సహజము. సాంఘికసంబంధ మైన విషయములలో అంతరితో
కలుపుకొలుతన ముండవలెను కాని యీ ఆభిమానములకు చోటి
యరారు. ప్రత్యేక శాఖాసభల మూలమున, శాఖాభిమానమును
వృద్ధిచేసి, దేశీయలంఘనకు సంబంధించిన విషయములలో
కూడ సంఘచిత్తబుద్ధి కనపరచు చుండును. రాజకీయ నైతి
కార్థికముష్టికాది విషయములలో శాఖాసభల యవసరమే
గాన్పించదు. 'పాతుపూర్వకముగాని సిద్ధాంతములను' కర్మ
కాండయు (Dogmas and rituals) నేర్చుటకు యిట్టి
సభలను కావించుటవలన ప్రయోజన మేమియులేదు సరికదా,
వైమెప్పుడు భిమానము కూడ వృద్ధిపొందును.

ప్రతివరము నైతికముష్టిక సిద్ధాంతములతో కలిసి
కొంత కర్మకాండనుకూడ కలిగియుండును. ఈ కర్మకాండ
కాలానుగుణ్యముగ మారుచుండును. అనేకవేల సంవత్సరముల
క్రింద నపూర్వ తేర్పాటుచేసిన నిబంధనలు ఆచారములు విధి
నిషేధములు యాశోభావరకు అనుబంధములను అనుభవము
అట్లు అమలులో లేనేలేవు. హైదరాబాదుకు పునాదిసూత్ర
మైన పుర్జున్మసిద్ధాంతముమీద ఆధారపడిన వర్ణాశ్రమ భర్మ
ములు యిప్పటికి చాలాభాగము శిథిలమైనవని ఆందరను ఒప్పు
కొనవలసినదే వీనిని పునరుద్ధరించుట అసాధ్యపు పని. వీనియందు
జనసామాన్యముకు విశ్వాసములేదు. ఏ వ్యక్తిగాని, తన సంఘ
ములో నుండుటకు యెంతకౌత సౌమ్యకర్మ చేయవలసియుండు
నో, అంతయే విధిలేక చేయుచున్నాడు. తనకు నమ్మకము లేక
పోయినను, యీ కొద్దిపాటి కర్మను చేసినంతకాలము యితను
యెంత దుర్మితమగుదైనను, సంఘమువారికితన యెట్టి భయము
లేదు- కాబట్టి యజ్ఞయాగాదికర్మలను మనచే చేయించు
యీ శాఖాసభలు నిష్ఫలము లగునని వేరొక వ్రాయవచ్చుర
లేదు.

ఇక తక్కినవిషయములలో ఒక శాఖవారు ప్రత్యేక
ముగ చేయునట్టిది నాకు కనుపరచదు. తన శాఖలో నున్న వీర
బాలురవిద్యాభివృద్ధికి యీసభలు తోడ్పడవచ్చునని కొందరి
యభిప్రాయము. ఇట్టిసభలు చేసి శాఖాభిమానము మన బాలు
రలో కలిగించుటకంటె మన మందరము కొన్ని విద్యాలయము
లకు భయము ప్రోగుచేసి ఆ విద్యాలయభాగకారుల ద్వారా
నేతని విద్యార్థులకు వాణ్ణికముల నిష్పించవచ్చును. దీనికి
శాఖాభేదము లేదు? ఒక శాఖలో చేయున్నంత మాత్రమున
ఒట్టి కుంతలకు కొన్నిగిరు లుపయోగపడుచున్నవి. దీనివలన
ప్రయోజన వేమి? ఇదిగాక ఒక శాఖలో చేసినవారిలోనే
విద్యావిధానములో భేదాభిప్రాయములు కలిగియున్నార
వీ రంగర శాఖాభిమానముచేత కలిసి జాతీయవిద్యాపరిస్థితిప
వలకే నీధిని వెచ్చించుటకు ఒప్పుకొనెదరా? లేక యీ యాం
గ్లేయపాఠశాలలలో ప్రతిపరీక్షలలో నుత్తీర్ణులగు జేయుటకు ఈ
నీధిని ఉపయోగించుటకు సమ్మతించురా? వీరిలో మిక్కి
దులు గవర్నమెంటు ఉద్యోగియులు ఉండుట ఒట్టి వినవలకు
ఒక మాదిరి విద్యావిధానమునకు సామ్య సమకూర్చుటకు
ఒప్పుకొనెదరా?

ఈ వై రెండు విషయములకు గాక మరి యెండు
కీ శాఖాసభలు?

వల్లూరి సూర్యనారాయణరావు

మత గ్రంథములు.

నిత్యక రాష్ట్రకము

సస్యరాంధ్ర ప్రయోగము

దీనియందు, స్నానము, సంధ్యావందనము, జౌహనము,
బ్రహ్మయజ్ఞము, వైశ్వదేవము, అతిథిపూజ, అను ముఖ్యవిషయ
ములు, వానికి సంబంధించిన భస్మ, ఊర్ధ్వపుండ్ర, వస్త్రధారణ
విధులు, నూర్యచంద్ర గ్రహణ హోమములు మొదలగు చాదా
పు రం. విషయములు గలవు. ౧౦౦ పుటల పీఠిక యందు భర్మ
శాస్త్ర విషయములను గూర్చియు, జేడములను వడంగములను
గూర్చియు, ఆ నేకవిషయములు చర్చింపబడినది.

అట్టవైండు. ౨-౦-౦ కిత్తావైండు. ౨-౨-౦

సదాచారము

సాంధ్రత్వార్థము. సూర్యోదయమున లేచినది మొదలు
రాత్రినిద్రించువరకు శాస్త్రములందు మఱుమ చేయవలసినదిగా
చెప్పిన సకలవిషయములకు వైద్యశాస్త్ర భృశశాస్త్ర వచన
సృష్టాంతపూర్వకముగ విమర్శించి వ్రాయబడినది.

రావరు వైండు రు ౧-౨-౦ కలికోవైండు రు ౧-౧౨-౦

ఆంధ్ర పద పారిజాతము.

౮౦౮ పుటలుగలిగి కలికోవైండుగల ఆకారాది నిఘం
టువు. ఇప్పుడు లభించు నిఘంటువులలోకల్ల శ్రేష్ఠమయినది
కొద్దిప్రతులే గలవు. రు 3-౨-౦.

ముప్పదియిద్దఱుమంత్రులచరిత్రము

అపూర్వవిషయము లనేకములు గలవు. ౦-౧౨-౦.

వేదాంత చంద్రిక

ఉపనిషత్తులనుండియు శంకరభాష్యము నుండియు ప్ర
మాణ వచనముల గనబఱుచుచు ఆత్మవైతస్య మాత్రస్వరూప
ముగా గలవాడు అనువిషయము లేట తెలుగు మాటలతో వివ
రింపబడిన గ్రంథము. ౦-౨-౦.

తైత్తిరీయార్థ పారిజాతము

ప్రశ్నోత్తరరూపమున తైత్తిరీయోపనిషదర్థము లేట
తెలుగు మాటలతో వ్రాయబడియున్నది. వెల ౦-౨-౦.

(3) క. మార్కండేయశర్మ, కీర్తీసాను, మదరాసు.

చలిజ్వరమునకు తగిన ఔషధము

ఓసాయి ఆగ్ మిక్ శర్మ

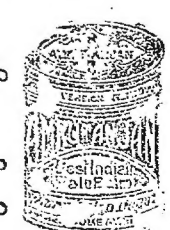
ఇది వంతుజ్వరము, చలిజ్వరము, జ్వరగడ్డ, ఇన్ ఫ్లు
ఎంజా, రక్తము లేకుండుట, మున్నగువ్యాధులకు దివ్యాంశధము.
పీల్త, మైకములను కలుగజేయు క్రైవా యందులో చేరుట
లేదు. ప్రెస్సుసైలెన్స్ అను పత్రికలో దాక్టరు వాగసు అను
ఆయన కనిపెట్టిన పద్ధతిప్రకారము హిమచల్పర్వతమునందు
పుల్పెత్తియగు ఒకఘటచే తయారుచేయబడినది. చేదులేదు.
మైకముపిత్తిములను కలుగజేయుదు. ఒకహీనులకు, గర్భిణిస్త్రీలకు
కూడ దీనిని నిర్భయముగా వాడవచ్చును. బుడ్డి 1 కి ధర 1-0-0

మద్రాసు కెమికల్ ఇండ్స్ట్రీసు లిమిటెడ్,

(2) పోస్టు బాక్సు నెం-1209, మద్రాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని నెంపులకును లోకవిఖ్యాతమైన మందు
1ల నెంపుల దురదను
మామిడిను తగ్గించును
వాపుల వేలకువేలు
చూపుచూపును విక్రయము
చక్కని డబ్బితో వెల 0-10-0 లు

జగత్ప్రసిద్ధిజెందిన దివ్యాంజనము
పంచభాష చీటిమాచి కొనిన మోసము గలుగదు.
ప్రతియింట నుండదగినది. గొప్ప గొప్పవారిచే
వేలకు వేలు యోగ్యతా పత్రములు పొందినది.
అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు-బొంబాయి.

సాపకము.

చర్మ వ్యాధులు సాపక్ లోషన్

తామర, గజ్జి చర్మవ్యాధులు మొదలగు వాటి కిది త్వరలో నిజమైన గుణము నిచ్చును. 24 గంటలలోగా మంచి గుణ మగుపడును. బుడ్డి 1-కి ధర రూ 1—4—0

ప్రదరరిపు.

ఈ టూనిక్ శ్రీలక్ష్మి గహకారి వంటిది. అందరిచేసిపాపు చేయబడెడి తెలుపు వ్యాధిగల శ్రీలక్ష్మి కిది రానుబాణము వంటిది. దీనియొక్క గుణములు అత్యుత్తములు. ధర బుడ్డి రూ 3—0—0

Sapat & Co. [3404]
Kalbadevi Road, Bombay.

భృంగామలక తైలము

కండ్లనుంచి, హస్తపాదములవాహము, శరీరతాపము ఇవి ఈ తైలవర్షమువల్ల వెంటనే నివృత్తి యగును. సాదాచుకు చాల చలవయ్యెను. చర్మము మృదువుగాను, చల్లదిగాను, అర్చ్యముగాను అగుచున్నది. వెంట్రుకలు అకాలములో తెలుపగుట, వూడిపోవుట వీనిని నివృత్తింతును. నూర్చ్యవర్షము మొదలయిన తలనొప్పలు, తలమట్టుట మొదలైన వికారములున్న నివారణ మగును. అనేక ఆయుర్వేద - అంగల వైద్యశ్రేణులవల్ల ఈ తైలము శ్లాఘింపబడి యున్నది. దీనిమాట బాంధవ ఆయుర్వేద చికిత్సలున్న యస్. కే. పి. డి. ఆయుర్వేదాస్పత్రియందు ప్రధాన డాక్టరున్న వైద్యకలానిధి సుపాదకులుగాను నుండు (3497)
ఆయుర్వేద భూషణం వండిత యం. దురైస్వామి లయ్యార్, పి. కే. పి. సి.
వాకిలికి ఈతైలము తయారుచేయబడినది ఖరీదు సీసా 1-కి రూ 1—4—0. తపాలాఖర్చు మొదలైనవి ప్రత్యేకము.
ఆర్యవైద్యశాల, 7, ఆదియప్ప మొదలివీధి, వేవేరి, మదరాస్.

ఎ యి లె న్ బ ర్న్

క్రూడు ఆయిల్ ఎంజినులు

"ఎఫ్" టైపు. పరిమాణము 6-100 హెచ్. సి.

ఇక్కడున్న పవరు ఎంజనులలో కెల్ల సులభమైనది, ధర తక్కువది.

ఎంజనులో చిక్కు లేమియు నుండవు. సులభముగా నుండును. పనిని సమృద్ధముగా ఆగకుండా చేయును. ఎంజనులోని వివిధాంగములు చాల మంచివి, ఖర్చుతక్కువ, మిక్కిలి సమృద్ధమైనవి.

చాల డబ్బు పెట్టికొను పెద్దపెద్ద ఎంజనులతో సమానమైనది. డబ్బు దండుగలేదు.

10-12 హెచ్. సి.	మామూలుధర రూ 2045	ప్రత్యేకపుధర రూ 1842
20-24 "	" 2909	" 2618

"డెన్స్" వర్క్ లో ఎంజనులచే నడిపింపబడు పోర్ట్ బుల్ పంపులు.

214 హెచ్. ఎం. జను పరిమాణము 6 హెచ్. సి. పంపు	ఒకనిమిషమునకు 330 గాలనులు
216 " ఎం. జను పరిమాణము 8 హెచ్. సి. పంపు	ఒకనిమిషమునకు 457 ³ "
218 " ఎం. జను పరిమాణము 10 హెచ్. సి. పంపు	ఒకనిమిషమునకు 622 ³ "

WIELE & KLEIN

Importers, Manufacturers' Representatives, Agents and General Merchants,
MOUNT ROAD, MADRAS.

Telephone 248.

Telegrams: "KLEINCO," MADRAS.

తాళి సాదిచూరము

(కార్బధరసంహిత)

తాళి సాదిచూరము క్యాసుకోములకు బలమిచ్చును. దగ్గు ఎగరూపిరి రోగమును బోగొట్టును. తాళి సాదిచూరము దగ్గుతో కూడిన జ్వరమును, వాంతులను, అలిసారమును బోగొట్టును. తాళి సాదిచూరము తుయిరోగములలో మిక్కిలి యుపయోగకరము. తాళి సాదిచూరము ముష్టిహము, గ్రహణిరోగము, పాండురోగములను బోగొట్టును. తాళి సాదిచూరము చిన్న పిల్లలకు తరుచుచున్న జలుబుల దగ్గుల బోగొట్టును. తాళి సాదిచూరము గర్భిణీశ్రీలక్ష్మిలకు వచ్చు అరుదైన వాంతులను బోగొట్టును. తాళి సాదిచూరము చుగంతుక రానుకొనిపోవుట, స్వరహీనము మొదలగు గొంతుసంబంధమైన వ్యాధులయందు మిక్కిలి యుపయోగించును. వైద్యులకు ప్రత్యేకమైన ధరలు. (సోపు) చూరము 10 కు 1-9-0 పేజెట్టు 50-కి 0-8-0 మేనేడింగు డైరెక్టరు డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం. ఆంధ్ర ఆయుర్వేదపార్వతి, లిమిటెడ్, 19 హానిస్ రోడ్, మాంటూరో, మదరాసు. క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

వనోపధిసర్పరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తముయొక్క పరిశుభ్రతను బోగొట్టుట యందు శేషస్థి క గాంచినది. ధర 1-10-0 ఇండియా సిలోకానందు ఎచ్చటికైనను తపాలాఖర్చు ఫలితముగా పంపబడును. (2978)

విలాసము పి. డి. సావంత్ నెం 144 పనసవాడి, బొంబాయి

రక్తశోధక

చర్మరోగములకు అమృతము వంటిది. మొటిమలు, కురుపులు, మేహబాదలు, గండ మాలలు, సవామేహము, రసపట్ట, మేహవార నొప్పులను బోగొట్టును. చెడుకర్మమును రూపు మాపును. రక్తమును శుభ్రపరచి కఠినమునకు ఆరోగ్యమును పొచ్చింపును. వెల బుడ్డి 1-కి రూ 8.

చ్యవనపాశ

కఫరోగులకు పుష్కరసాదిని. చిరకాలపు దగ్గును, ఉబ్బునపు దగ్గును, తుయ దగ్గులను, బోగొట్టుటలో ప్రత్యేకమైనది. గుండె కాయకు ఊపిరిపిత్తులకు యెక్కువ బలమును గలిగించును. కఫము బలబుచ్చే వాధవడువారికి అమృతము వంటిది. వెల బుడ్డి 1-కి రూ 8.

వజ్రదంతచూరము

ప్రశస్తియు దీనిలో దంతభావము జీవిత దంతములకు మంచి పటుత్వము నిచ్చును. వెల బుడ్డి 0—4—0 అకాణ

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

41, ఆచారప్పన్ పేజి, జి. టి. మదరాసు. రంజివిలాసము :— పండిట్ - మదరాసు.